

Euroopa Liidu
Nõukogu

Brüssel, 7. juuni 2022
(OR. en)

7609/22

Institutsioonidevaheline
dokument:
2021/0140 (NLE)

SCH-EVAL 33
SCHENGEN 32
DATAPROTECT 84
ENFOPOL 157
FRONT 134
IXIM 65
MIGR 97
SIRIS 35
VISA 56
COMIX 149

SEADUSANDLIKUD AKTID JA MUUD DOKUMENDID

Teema: NÕUKOGU MÄÄRUS, mis käsitleb Schengeni *acquis'* kohaldamise kontrollimiseks hindamis- ja järelevalvemehhanismi kehtestamist ja toimimist ning millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EL) nr 1053/2013

NÕUKOGU MÄÄRUS (EL) 2022/...,

...,

mis käsitleb Schengeni *acquis*' kohaldamise kontrollimiseks hindamis- ja järelevalvemehhanismi kehtestamist ja toimimist ning millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EL) nr 1053/2013

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artiklit 70,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi arvamust¹

¹ 7. aprilli 2022. aasta arvamus (*Euroopa Liidu Teatajas* seni avaldamata).

ning arvestades järgmist:

- (1) Sisepiirikontrollita Schengeni ala toimimine sõltub sellest, kui tõhusalt ja tulemuslikult kohaldavad liikmesriigid Schengeni *acquis*'d. Kõnealune *acquis* ' sisaldab välispiiride valdkonna meetmeid, sisepiirikontrolli puudumist kompenseerivaid meetmeid ja tugevat järelevalveraamistikku, mis üheskoos tugevdavad vaba liikumist ning tagavad kõrgetasemelise turvalisuse, õiguse ja põhiõiguste, sealhulgas isikuandmete kaitse.
- (2) Schengeni *acquis*' kohaldamise vastastikune hindamine ja järelevalve on alates 1998. aastast olnud Schengeni ala põhielemendid, mis aitavad tagada kõrgetasemelise aruandluse ja vastutuse tulemuste eest ning tugevdada liikmesriikide vastastikust usaldust.
- (3) Nõukogu määrusega (EL) nr 1053/2013¹ kehtestati spetsiaalne Schengeni hindamis- ja järelevalvemehhanism ning see võeti kasutusele 2015. aastal.

¹ Nõukogu 7. oktoobri 2013. aasta määrus (EL) nr 1053/2013, millega kehtestatakse hindamis- ja järelevalvemehhanism Schengeni *acquis*' kohaldamise kontrollimiseks ja tunnistatakse kehtetuks täitevkomitee 16. septembri 1998. aasta otsus, millega luuakse Schengeni hindamis- ja rakendamiskomitee (ELT L 295, 6.11.2013, lk 27).

- (4) Schengeni hindamis- ja järelevalvemehhanismi tuleks tugevdada, et suurendada selle tõhusust ja tulemuslikkust. Läbivaadatud hindamis- ja järelevalvemehhanismi otstarve peaks olema säilitada liikmesriikide tugev vastastikune usaldus, tagades, et liikmesriigid kohaldavad Schengeni *acquis*'d tõhusalt vastavalt kokkulepitud ühiste standarditele, aluspõhimõtetele ja normidele, aidates seeläbi kaasa Schengeni ala heale toimimisele.
- (5) Need sihid peaks hindamis- ja järelevalvemehhanism saavutama objektiivsete ja erapooletute hindamiste abil, mille raames oleks võimalik kiiresti tuvastada Schengeni ala nõuetekohast toimimist häirida võivaid puudusi Schengeni *acquis*' kohaldamises, tagada nende puuduste kiire kõrvaldamine ning luua alus dialoogiks Schengeni ala kui terviku toimimise üle. Vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu (ELi toimimise leping) artiklile 70 tuleb liikmesriikidel koostöös komisjoniga objektiivselt ja erapooletult hinnata liidu poliitika rakendamist vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala piires. See eeldab liikmesriikide ja komisjoni tihedat koostööd, jagatud vastutuse tasakaalustatud jaotust ja vastastikuse hindamise kui süsteemi osa säilitamist. Samuti eeldab see nõukogu rolli suurendamist ja Euroopa Parlamendi tihedat kaasamist. Arvestades määrusega (EL) nr 1053/2013 kehtestatud hindamis- ja järelevalvemehhanismi muudatuste ulatust, tuleks nimetatud määrus kehtetuks tunnistada ja asendada see uue määrusega.

- (6) Hindamis- ja järelevalvemehhanismiga peaks saama hõlmata kõiki nii kehtivaid kui ka tulevasti Schengeni *acquis*' valdkondi, eriti välispiiride haldamist, sisepiirikontrolli puudumist, viisapoliitikat, tagasisaatmist, Schengeni *acquis*' kohaldamist toetavaid suuremahulisi IT-süsteeme, politseikoostööd, õigusalast koostööd kriminaalasjades ja andmekaitset, välja arvatud need valdkonnad, mille jaoks on liidu õigusaktidega juba loodud eraldi hindamismehhanism. Mehhanism peaks hõlmama kõiki asjakohaseid õigusakte ja operatiivtegevust, mis on Schengeni *acquis*' osa ning mis edendavad Schengeni ala toimimist.
- (7) Euroopa Ülemkogu 1. ja 2. märtsi 2012. aasta järelduste kohaselt tuleks kõigis hindamistes võtta arvesse Schengeni *acquis*'d kohaldavate ametiasutuste nõuetekohast toimimist. Samuti tuleks hindamisel liikmesriikidega koostööd tehes käsitleda eraõiguslike üksuste, näiteks lennuettevõtjate või väliste teenuseosutajate tavasid, niivõrd kui need üksused osalevad Schengeni *acquis*' rakendamises või kui selle rakendamine neid mõjutab.

- (8) Võttes arvesse liidu organite ja asutuste suurenevat rolli Schengeni *acquis*' rakendamisel, peaks hindamis- ja järelevalvemehhanism toetama selliste liidu organite ja asutuste tegevuse kontrollimist, niivõrd kui need täidavad liikmesriikide nimel ülesandeid, millega aidatakse liikmesriikidel kohaldada Schengeni *acquis*' sätteid. Sellise tegevuse kontrollimine peaks moodustama osa liikmesriikide hindamisest, mida kajastatakse aruandes, ning seda tuleks teha, ilma et see piiraks komisjoni ning kõnealuste organite ja asutuste juhtorganite asutamismääruste ning neis sisalduvate spetsiaalsete hindamis- ja järelevalvemenetlustega seotud kohustusi ja neid kohustusi täielikult arvesse võttes. Kui hindamiste käigus tuvastatakse puudusi seoses ülesannetega, mida liidu organid ja asutused täidavad või toetavad, peaks komisjon teavitama nende asjaomaseid juhtorganeid ning ka nõukogu ja Euroopa Parlamenti.

- (9) Hindamis- ja järelevalvetoimingud peaksid olema sihipärased ning nende käigus tuleks arvesse võtta varasemate hindamiste tulemusi, riskianalüüse, uusi õigusakte, teavet, mida komisjon on käesoleva määruse kohaselt saanud, ning asjakohasel juhul riiklike kvaliteedikontrollimehhanismide abil saavutatud tulemusi. Seda tegevust peaks toetama tihedam koostöö Schengeni *acquis*' rakendamises osalevate liidu organite ja asutustega, et anda asjakohast teavet ja eriteadmisi hindamis- või järelevalvetoimingute kavandamiseks või läbiviimiseks, nimetatud organite ja asutuste süstemaatiline osalemine Schengeni hindamistes, sealhulgas vaatlejate nimetamine hindamistes osalemiseks, ning parem riskianalüüs ja teabevahetus, sealhulgas korruptsiooni ja organiseeritud kuritegevuse kohta niivõrd, kui need võivad õõnestada Schengeni *acquis*' kohaldamist liikmesriikide poolt.

Kõnealune koostöö ja osalus puudutab eelkõige Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2019/1896¹ reguleeritud Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Ametit (Frontex), Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2018/1726² loodud Vabadusel, Turvalisusel ja Õigusel Rajaneva Ala Suuremahuliste IT-süsteemide Operatiivjuhtimise Euroopa Liidu Ametit (eu-LISA), Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2016/794³ loodud Euroopa Liidu Õiguskaitsekoostöö Ametit (Europol), nõukogu määrusega (EÜ) nr 168/2007⁴ loodud Euroopa Liidu Põhiõiguste Ametit ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2018/1725⁵ loodud Euroopa Andmekaitseinspektorit.

-
- ¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. novembri 2019. aasta määrus (EL) 2019/1896, mis käsitleb Euroopa piiri- ja rannikuvalvet ning millega tunnistatakse kehtetuks määrused (EL) nr 1052/2013 ning (EL) 2016/1624 (ELT L 295, 14.11.2019, lk 1).
- ² Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. novembri 2018. aasta määrus (EL) 2018/1726, mis käsitleb Vabadusel, Turvalisusel ja Õigusel Rajaneva Ala Suuremahuliste IT-süsteemide Operatiivjuhtimise Euroopa Liidu Ametit (eu-LISA) ning millega muudetakse määrust (EÜ) nr 1987/2006 ja nõukogu otsust 2007/533/JSK ja tunnistatakse kehtetuks määrus (EL) nr 1077/2011 (ELT L 295 21.11.2018, lk 99).
- ³ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. mai 2016. aasta määrus (EL) 2016/794, mis käsitleb Euroopa Liidu Õiguskaitsekoostöö Ametit (Europol) ning millega asendatakse ja tunnistatakse kehtetuks nõukogu otsused 2009/371/JSK, 2009/934/JSK, 2009/935/JSK, 2009/936/JSK ja 2009/968/JSK (ELT L 135, 24.5.2016, lk 53).
- ⁴ Nõukogu 15. veebruari 2007. aasta määrus (EÜ) nr 168/2007, millega asutatakse Euroopa Liidu Põhiõiguste Ametit (ELT L 53, 22.2.2007, lk 1).
- ⁵ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. oktoobri 2018. aasta määrus (EL) 2018/1725, mis käsitleb füüsiliste isikute kaitset isikuandmete töötlemisel liidu institutsioonides, organites ja asutustes ning isikuandmete vaba liikumist, ning millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 45/2001 ja otsus nr 1247/2002/EÜ (ELT L 295, 21.11.2018, lk 39).

Koostöö peaks toimuma suuremas vastastikuse toetuse vaimus ning need ametid ei peaks ainult panustama, vaid saama hindamis- ja järelevalvemehhanismis osalemisest ka kasu, tagades seeläbi nende tõhustatud operatiivse reageerimise. Kui kontrollitakse Schengeni *acquis'* rakendamises osaleva liidu organi või asutuse tegevust niivõrd, kuivõrd nad täidavad liikmesriikide nimel ülesandeid, mis aitavad kaasa Schengeni *acquis'* sätete operatiivsele kohaldamisele, ei tohiks huvide konflikti vältimiseks liidu organi või asutuse vaatlejad osaleda aruteludes, mis käsitlevad kõnealuse liidu organi või asutuse tegevusega seotud järeldusi.

- (10) Käesoleva määrusega kehtestatavat hindamis- ja järelevalvemehhanismi täiendab haavatavuse hindamine, mida teeb Frontex, et tagada liidu tasandi kvaliteedikontroll ning liidu ja liikmesriikide pidev valmisolek reageerida välispiiridel tekkida võivatele probleemidele. Hindamis- ja järelevalvetoimingute ettevalmistamisel tuleks arvesse võtta haavatavuse hindamist, tagades seeläbi ajakohase olukorrateadlikkuse. Mõlemad mehhanismid on Euroopa integreeritud piirihalduse osad. Haavatavuse hindamise ning hindamis- ja järelevalvemehhanismi koostoimet tuleks võimalikult palju suurendada, et saada parem ülevaade Schengeni ala toimimisest ning vältida igal võimalusel tegevuse dubleerimist ja vastuoluliste soovitude andmist. Selleks tuleks Frontexi ja komisjoni vahel sisse seada regulaarne mõlema mehhanismi tulemusi käsitleva teabe vahetus. Strateegilise fookuse tugevdamiseks ja sihipärasema hindamisstrateegia väljakujundamiseks on tarvis suurendada koostoimet ka muude asjakohaste mehhanismide ja platvormidega, mida haldavad liidu asutused ja liikmesriikide haldusasutused, näiteks kuritegevusega seotud ohte käsitlev valdkondadevaheline Euroopa platvorm (EMPACT), ja seirega, mida teeb eu-LISA toetusel komisjon seoses liikmesriikide ettevalmistustega asjaomaste IT-süsteemide rakendamiseks, ning riiklike kvaliteedikontrollimehhanismide kaudu tehtud jäeldustega, kui see on asjakohane.

- (11) Hindamise käigus tuleks eriti hoolikalt kontrollida, kas Schengeni *acquis*' kohaldamisel järgitakse põhiõigusi, ning eraldi hindamiste raames tuleks analüüsida, kas Schengeni *acquis*' andmekaitseõudeid rakendatakse ja kohaldatakse nõuetekohaselt. Selleks et hindamis- ja järelevalvemehhanism suudaks asjaomastes poliitikavaldkondades põhiõiguste rikkumisi paremini tuvastada, tuleks rakendada lisameetmeid. Selles valdkonnas tuleks hoolikalt koolitada Schengeni hindajaid, Euroopa Liidu Põhiõiguste Ametilt saadud asjakohast teavet tuleks paremini kasutada ning hindamiste kavandamisse ja elluviimisse tuleks kaasata rohkem selle ameti eksperte. Lisaks peaks hindamiste kavandamisel ja hindamisstrateegia väljakujundamisel olema võimalik arvesse võtta tõendeid, mille on omal algatusel avalikustanud või esitanud sõltumatud järelevalvemehhanismid või asjaomased kolmandad isikud, näiteks ombudsmanid, põhiõiguste järgimist jälgivad ametiasutused ning valitsusvälised ja rahvusvahelised organisatsioonid. Hindamiste läbiviimisel, näiteks kontrollkäikude vormis, tuleks liikmesriike toetavate üksuste ja kolmandate isikute all mõista neid, kes on liikmesriikidega õiguslikult või lepinguliselt seotud ja kellel on lubatud nende eest täita teatavaid Schengeni *acquis*' kohaldamisega seotud ülesandeid. Hindamisaruannete koostamisel tuleks arvesse võtta üksnes hindamistoimingu käigus kontrollitud teavet.
- (12) Hindamis- ja järelevalvemehhanismi jaoks tuleks kehtestada läbipaistvad, tõhusad ja selged juhised hindamis- ja järelevalvetoimingute vormide ja meetodite, hea kvalifikatsiooniga ekspertide kasutamise ning tehtud järelduste põhjal järelemeetmete võtmise kohta.

- (13) Hindamise vormid ja meetodid tuleks muuta paindlikumaks, et suurendada hindamis- ja järelevalvemehhanismi tõhusust ja selle suutlikkust kohaneda uute asjaolude ja õigusloome arenguga ning ühtlustada liikmesriikide, komisjoni ning liidu organite ja asutuste vahendite kasutamist. Peamiseks hindamisvahendiks peaksid olema kontrollkäikude vormis toimuvad korrapärased hindamised. Etteteatamata hindamisi ja temaatilisi hindamisi tuleks kasutada tasakaalustatud viisil riskianalüüside alusel pärast uute õigusaktide vastuvõtmist või teabe põhjal, mille komisjon on saanud kooskõlas käesoleva määrusega. Hindamise vormid peaksid olema selgelt kindlaks määratud. Olenevalt poliitikavaldkonnast ning hindamis- ja järelevalvetoimingu laadist peaks hindamis- ja järelevalvemehhanism võimaldama hinnata samal ajal mitut liikmesriiki ning erandjuhtudel peaks olema võimalik läbi viia täielikku või osalist kaughindamist ning kombineerida eri poliitikavaldkondade hindamist. Hindamis- ja järelevalvemehhanismi abil peaks olema võimalik koostada liikmesriikide kohta kõikehõlmavaid hindamisaruandeid, milles hinnatakse seda, kui tulemuslikult nad Schengeni *acquis*'d üldiselt kohaldavad.
- (14) Temaatilisi hindamisi tuleks kasutada selleks, et analüüsida liikmesriikide tavasid Schengeni *acquis*' rakendamisel. Nende eesmärk peaks olema hinnata suuremate seadusandlike muudatuste rakendamist pärast nende jõustumist ja uute algatuste elluviimist, aga ka eri poliitikavaldkondades esinevaid probleeme või sarnaste probleemidega kokku puutuvate liikmesriikide tavasid.

- (15) Etteteatamata kontrollkäigud peaksid sõltuvalt nende eesmärgist toimuma üksnes lühikese etteteatamisega või ilma asjaomast liikmesriiki eelnevalt teavitamata ning rajanema vastavalt vajadusele riskianalüüsil või toimuma muudel asjakohastel alustel. Etteteatamata kontrollkäikude korraldamine peaks olema võimalik, et hinnata Schengeni *acquis*' kohaldamist sisepiiridel või ilmnunud või süsteemseid probleeme, millel võib olla märkimisväärne mõju Schengeni ala toimimisele, või juhul, kui on alust arvata, et liikmesriik eirab tõsiselt oma Schengeni *acquis*'st tulenevaid kohustusi. Etteteatamata kontrollkäigud peaksid üldjuhul toimuma 24tunnise etteteatamisega. Etteteatamata kontrollkäike tuleks eelneva teavitusega teha selleks, et kontrollida Schengeni *acquis*'st tulenevate kohustuste täitmist, eelkõige sisepiiridel, ning reageerida põhjendatud kahtlustele, et Schengeni *acquis*' kohaldamisel on põhiõigusi raskelt rikutud. Sellistel juhtudel kahjustaks etteteatamine kontrollkäigu eesmärki. Sisepiiridel kohaldatava Schengeni *acquis*' kohaldamise hindamiseks korraldatud etteteatamata kontrollkäigu abil peaks olema võimalik kontrollida eelkõige sisepiirikontrolli puudumist, sealhulgas seda, et sisepiirialal toimuval politseivõimu või muu avaliku võimu teostamisel ei ole piirikontrolliga samaväärset toimet.

- (16) Käesoleva määruse alusel toimuva tegevuse kavandamine mitmeaastastes ja iga-aastastes hindamisprogrammides on juba tõendanud oma lisaväärtust prognoositavuse ja kindluse tagamisel. Seepärast peaks komisjon koostöös liikmesriikidega vastu võtma mitmeaastased ja iga-aastased hindamisprogrammid. Neis programmides tuleks ka ette näha vajalik paindlikkus, mis võimaldaks kohaneda Schengeni *acquis*'s aja jooksul toimuvate muutustega. Vääramatul juhul tuleks programme kokkuleppel asjaomaste liikmesriikidega kohandada, ilma et neid oleks vaja ametlikult muuta. Seitsmeks aastaks vastu võetavas mitmeaastases hindamisprogrammis peaks olema võimalik poliitikavaldkondade piires määrata vastavalt vajadusele kindlaks konkreetsed prioriteetsed valdkonnad, mida tuleb korrapäraselt hinnata. Selline käsitlus peaks võimaldama suuremat paindlikkust, aitama paremini seada prioriteete ning tasakaalustatumalt ja strateegilisemalt kasutada kõiki kättesaadavaid vahendeid. Mitmeaastase hindamisprogrammi kehtivuse pikendamine viielt aastalt seitsmele peaks samuti võimaldama liikmesriike rohkem, tihedamalt ja sihipärasemalt jälgida, ilma et kontrolli kvaliteet halveneks.

- (17) Hindamis- ja järelevalvetoiminguid peaksid läbi viima komisjoni esindajatest ja liikmesriikide nimetatud ekspertidest koosnevad rühmad. Esindajatel ja ekspertidel peaks olema asjakohane kvalifikatsioon, sealhulgas põhjalikud teoreetilised teadmised ja kogemused ning nad peaksid olema läbinud vastava olemasoleva koolituse. Komisjon peaks tagama, et Schengeni hindajatele korraldatakse kõigis asjakohastes poliitikavaldkondades koolituskursusi, mis hõlmavad põhiõiguste komponente ja ametiasutuste nõuetekohast toimimist. Koolitus, mille ekspert on Schengeni hindajaks saamiseks läbinud, peaks võimaldama selle koolituse käigus omandatud oskuste, teadmiste ja võimete tunnustamist riiklikul tasandil. Kui mingi poliitikavaldkonna kohta ei ole koolitusi saadaval, mille tõttu tekib koolitatud ekspertide puudus, peaks eksperdil, kes soovib saada Schengeni hindajaks, olema võimalik osaleda hindamissmissioonil ekspertpraktikandina.
- (18) Selleks et tagada piisava hulga kogunud ekspertide kiirem ja vähem koormaval viisil osalemine, peaks komisjon tihedas koostöös liikmesriikidega moodustama ekspertide reservi ja seda haldama. Reservist peaks saama peamine hindamis- ja järelevalvetoimingute tegemiseks vajatavate ekspertide allikas. Iga liikmesriik peaks nimetama vähemalt ühe eksperdi iga poliitikavaldkonna kohta, milles teda hinnatakse, välja arvatud juhul, kui selline nimetamine mõjutaks oluliselt riigi ülesannete täitmist.

- (19) Hindamis- ja järelevalverühmade suurusse tuleks suhtuda paindlikumalt, et suurendada tegevuse tõhusust ja vähendada halduskoormust. Seetõttu peaks komisjon määrama nende rühmade suuruse kindlaks ja seda kohandama vastavalt iga hindamis- ja järelevalvetoiminguga seotud vajadustele ja probleemidele, tagades samal ajal tasakaalu komisjoni esindajate ja liikmesriikide ekspertide arvu vahel, et võtta arvesse vastastikkuse ja jagatud vastutuse põhimõtteid. Ekspertide valiku protsessis tuleks leida tasakaal jagatud vastutuse põhimõtte ning prognoositavuse ja paindlikkuse vajaduse vahel. Seega peaks komisjon tagama rühmade moodustamisel nii palju kui võimalik geograafilise tasakaalu, eri profiilid ja rotatsiooni. Erilist tähelepanu tuleks pöörata riikide ametiasutuste suutlikkusele tagada, et hindamis- ja järelevalvetoimingute ekspertide nimetamine ei põhjustaks ülemäärast koormust liikmesriikidele ega ekspertide isiklikule olukorrale. Konkreetseteks hindamisteks kohale kutsutavad eksperdid ja nende riiklikud ametiasutused peaksid kutsele positiivselt vastama; kutsest keeldumine peaks olema võimalik vaid juhul, kui see on igakülgset põhjendatud mõjuvate ametialaste või isiklike põhjustega.

- (20) Hindamis- ja järelevalvetoimingutega seotud kulud, näiteks reisi-, majutus- ja toidukulud, tuleks katta liidu eelarvest. Hindamis- ja järelevalvemissioonidel osalevate riiklike ekspertide täiendava päevaraha ning eksperte nende puudumise korral asendavate isikute personalikulud peaks saama katta asjaomastest liidu fondidest rahastatavatest liikmesriikide programmidest kooskõlas fondide eesmärkide ja nende suhtes kohaldatavate reeglitega.
- (21) Hindamisaruanded peaksid olema lühikesed ja kokkuvõtlikud. Neis tuleks keskenduda kaalukatele puudustele ja tuua esile valdkonnad, kus saaks teha märkimisväärsed parandusi. Väheolulised järeldused tuleks aruandest välja jätta. Rühm peaks edastama need järeldused hindamistoimingu lõppedes sellegipoolest hinnatud liikmesriigile, sealhulgas riikliku kvaliteedikontrollimehhanismi eest vastutavatele ametiasutustele. Rühm peaks püüdma aktiivselt välja selgitada parimaid tavasid ja need aruandesse lisama. Eelkõige tuleks aruandes parima tavana esile tuua uusi ja uuenduslikke meetmeid, mis parandavad märgatavalt ühiste reeglite rakendamist ja mille teised liikmesriigid võiksid üle võtta.

- (22) Hindamisaruanded peaksid reeglina sisaldama soovitusi tuvastatud puuduste, sealhulgas põhiõiguste rikkumise, kõrvaldamiseks ning komisjon peaks aruanded ja soovitused viivitamata vastu võtma rakendusaktiga ühesainsas õigusaktis Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 182/2011¹ artiklis 5 sätestatud kontrollimenetluse teel. Aruande ja soovituste koondamine ühte dokumenti, mille suhtes kohaldatakse ühtset vastuvõtmismenetlust, tugevdab hindamistulemuste ja soovituste vahelist olemuslikku seost. Lisaks peaks aruande ja soovituste samaaegne avaldamine võimaldama liikmesriikidel puudusi kiiremini ja tõhusamalt kõrvaldada. Samal ajal peaks kontrollimenetluse kasutamine tagama, et liikmesriik osaleb otsuste tegemise protsessis, mille tulemusel soovitused vastu võetakse.

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. veebruari 2011. aasta määrus (EL) nr 182/2011, millega kehtestatakse eeskirjad ja üldpõhimõtted, mis käsitlevad liikmesriikide läbiviidava kontrolli mehhanisme, mida kohaldatakse komisjoni rakendamisevolituste teostamise suhtes (ELT L 55, 28.2.2011, lk 13).

- (23) Võttes aga arvesse nõukogu poliitilist rolli liikmesriikidele surve avaldamisel, tuleks liikmesriikide omavahelise usalduse suurendamiseks, nende tegevuse paremaks koordineerimiseks liidu tasandil ning nende vastastikuse surve tugevdamiseks anda nõukogule rakendamisvolitused võtta teatavatel juhtudel vastu soovitusi parandusmeetmete võtmiseks ning lõpetada teatavatel juhtudel tegevuskavade rakendamine. Sellised rakendamisvolitused on põhjendatud asjaoluga, et nõukogule on ELi toimimise lepingu artikliga 70 antud erivolitused liidu poliitika rakendamise vastastikuse hindamise valdkonnas vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala piires. See kajastab asjakohaselt sellele *lex specialis*'ele tugineva hindamismehhanismi eesmärki, milleks selles konkreetsetes valdkonnas on täiendava järelevalve tegemine liidu poliitika praktilise rakendamise tõhususe üle vastastikuse hindamise abil. Seetõttu peaks nõukogu võtma vastu soovitud juhtudel, mis on Schengeni ala toimimise seisukohast poliitiliselt olulised ja üldist huvi pakkuvad. Sellisteks juhtudeks tuleks pidada olukordi, kus hinnatud liikmesriik vaidlustab sisuliselt hindamisaruande kavandi sisu või tulemuse laadi, näidates, et võimalikud probleemid võisid ilmnedu hindamise käigus. Sama peaks kehtima olukorras, kus temaatilise hindamise või esmakordse hindamise käigus on tuvastatud tõsine puudus. Samuti peaks nõukogu osana oma ülesannetest võtma hindamis- ja järelevalvemehhanismi järelevalveetapis vastu otsused, millega kiidetakse heaks tegevuskavade rakendamise lõpetamine tõsiste puuduste ja esmakordsete hindamiste korral.

- (24) Lisaks tuleks juhul, kui hindamise käigus tuvastatakse tõsine puudus, kohaldada erisätteid, et tagada parandusmeetmete kiire vastuvõtmine. Arvestades tuvastatud puudusest tulenevat riski, peaks hinnatud liikmesriik alustama pärast tõsisest puudusest teada saamist viivitamata selle kõrvaldamiseks vajalike meetmete rakendamist ning võtma selleks vajaduse korral kasutusele kõik asjakohased operatiiv- ja rahalised vahendid. Parandusmeetmete võtmiseks tuleks kehtestada lühemad tähtajad ning kogu protsessi üle tuleks teha tihedamat poliitilist kontrolli ja järelevalvet. Sellega seoses peaks komisjon viivitamata teavitama nõukogu, kui hindamise käigus tuvastatakse tõsine puudus, sealhulgas juhul, kui tõsine puudus kujutab endast ohtu avalikule korrale või avalikule julgeolekule Schengeni alal. Komisjon peaks saatma aruande nõukogule ja Euroopa Parlamendile ning korraldama hiljemalt aasta pärast esimese hindamise kuupäeva korduskontrollkäigu, et kontrollida, kas liikmesriik on asjaomase puudujäägi kõrvaldanud. Pärast korduskontrollkäiku peaks komisjon esitama nõukogule selle kohta aruande.

- (25) Tõsise puuduse tuvastamine nõuab põhjalikku juhtumipõhist hindamist, mille aluseks on selged kriteeriumid ning mille raames käsitletakse probleemide laadi, ulatust ja võimalikku mõju, mis võib olla igas poliitikavaldkonnas erinev. Hindamistulemuse tõsiseks puuduseks liigitamiseni võivad viia mitmesugused Schengeni *acquis*' tõhusa rakendamise põhielementidega seotud probleemid ja mitmesuguste tegurite kombinatsioonid. Kui leitakse, et tuvastatud puudus võib kujutada endast põhiõiguste rikkumist või et sellel on või võib aja jooksul olla märkimisväärne negatiivne mõju ühele või mitmele liikmesriigile või sisepiirikontrollita ala toimimisele, tuleb sellist puudust käsitada tõsise puudusena. Kui hindamisaruandes on osutatud tõsisele puudusele välispiirikontrolli tegemisel, võidakse kohaldada Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2016/399¹ artikleid 21 ja 29.

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. märtsi 2016. aasta määrus (EL) 2016/399, mis käsitleb isikute üle piiri liikumist reguleerivaid liidu eeskirju (Schengeni piirieskirjad) (ELT L 77, 23.3.2016, lk 1).

- (26) Hindamis- ja järelevalvemehhanism peaks sisaldama kindlat järelemeetmete võtmise ja järelevalve tegemise komponenti, mille rakendamise peaks tagama komisjon tihedas koostöös nõukogu ja asjakohasel juhul Euroopa Parlamendiga, ent mis ei tohiks tekitada asjaosalistele ebaproportsionaalset koormust. Hindamiste põhjal tuleks koostada tegevuskavad. Tegevuskava koostamisel peaksid hinnatud liikmesriigid võtma täiel määral arvesse liidu pakutavaid rahastamisvõimalusi ja kasutama vahendeid parimal võimalikul viisil. Protsessi kiirendamiseks peaks komisjon esitama oma hinnangu tegevuskava piisavuse kohta näiteks kirja vormis. Kui komisjoni talitused ei pea tegevuskava piisavaks, tuleks järelemeetmete õigeaegse võtmise tagamiseks nõuda, et hinnatud liikmesriik esitaks läbivaadatud tegevuskava ühe kuu jooksul pärast hinnangu saamist. Seejärel peaks liikmesriik esitama komisjonile ja nõukogule jätkuaruandeid oma tegevuskava rakendamise kohta reeglina iga kuue kuu tagant. Komisjonil peaks sellegipoolest olema võimalik näha ette sellest erinevat aruandlussagedust, sealhulgas vähendada aruannete esitamise sagedust, näiteks juhul, kui hindamise käigus saadi üksnes „täiustamist vajavad“ tulemused.

- (27) Komisjonil peaks olema võimalik korraldada oma järelevalvetegevuse raames korduskontrollkäike ja kinnitavaid kontrollkäike. Korduskontrollkäike tuleks korraldada selleks, et jälgida tegevuskava rakendamise edenemist pärast hindamist, mille käigus tuvastati tõsine puudus, või pärast esmakordset hindamist, mille käigus jõuti järeldusele, et hinnatud liikmesriik ei ole hinnatud poliitikavaldkonnas täitnud Schengeni *acquis*' kohaldamiseks vajalikke tingimusi. Korduskontrollkäigu aruandes tuleks kirjeldada soovituste rakendamisel tehtud edusamme ja teha otsus selle kohta, kas tõsine puudus on kõrvaldatud. Aruandele peaks saama vajaduse korral lisada soovitusi. Vastastikuse surve avaldamise vahendina peaks nõukogul olema võimalus väljendada oma seisukohta aruande suhtes ja paluda komisjonil esitada soovitusi.
- (28) Kinnitavaid kontrollkäike peaks olema võimalik vajadust mööda korraldada tegevuskava rakendamise jälgimiseks pärast hindamist, mille käigus tõsiseid puudusi ei tuvastatud. Kinnitavad kontrollkäigud tuleks alati korraldada enne seda, kui tegevuskava rakendamine lõpetatakse pärast hindamist, mille käigus tuvastati tõsine puudus, või pärast esmakordset hindamist. Korralduslike ja aruandlusnõuete poolest peaksid kinnitavad kontrollkäigud olema lihtsamad kui hindamise eesmärgil tehtavad kontrollkäigud. Eelkõige peaks neid tegema väiksem rühm ja nende käigus ei tohiks teha uusi järeldusi ega nõuda aruande vastuvõtmist. Nõukogu peaks olema aktiivsemalt kaasatud järelevalveetappi, komisjon peaks teda kirjalikult teavitama, näiteks kirja vormis, kinnitavate kontrollkäikude tulemustest, ning nõukogu peaks komisjoni ettepaneku alusel heaks kiitma tegevuskavade rakendamise lõpetamise tõsiste puuduste ja esmakordse hindamise korral.

- (29) On oluline, et Euroopa Parlament ja nõukogu korraldaksid korrapäraselt arutelusid, et suurendada teadlikkust Schengeni *acquis*' tõhusa rakendamise tähtsusest ja julgustada liikmesriike tuvastatud puudusi kõrvaldama, kui see on asjakohane. Eelkõige peaks nõukogu täitma Schengeni ala juhtimises oma poliitilist rolli, arutades komisjoni esitatud aruandeid ja pidades poliitilisi arutelusid Schengeni *acquis*' tõhusa rakendamise ja sisepiirikontrollita ala nõuetekohase toimimise üle. Komisjon peaks andma nende arutelude hõlbustamise asjakohase panuse, võttes muu hulgas vastu põhjaliku aastaaruande eelnenud aastal tehtud hindamiste kohta ning koostades ülevaate soovitude rakendamise seisust. Selle aruande ja nende tulemuste põhjal peaks nõukogu pidama horisontaalseid arutelusid, et aidata kaasa soovitude ja nendega seotud parandusmeetmete tõhusamale ja kiiremale rakendamisele.

- (30) Käesoleva määrusega kehtestatav hindamis- ja järelevalvemehhanism peaks aitama lisaks muule jälgida vastastikuse hindamise kaudu liidu poliitikameetmete rakendamise tõhusust. See ei tohiks mõjutada komisjoni üldist õigust teha Euroopa Liidu Kohtu kontrolli all ja rikkumismenetluste teel seiret liidu õiguse kohaldamise üle.
- (31) Hindamise eesmärgil tehtavate kontrollkäikude ja korduskontrollkäikude aruannete salastatuse tase peaks komisjoni otsuses (EL, Euratom) 2015/443¹ sätestatud kohaldatavate julgeolekunormide kohaselt olema liigitatud kui „tundlik, kuid salastamata teave“. Neile tuleks määrata salastatuse tase „RESTREINT UE/EU RESTRICTED“ komisjoni otsuse (EL, Euratom) 2015/444² tähenduses, kui selline salastatuse tase on nõutav vastavalt kõnealuse otsuse artikli 5 lõikele 3 või hinnatud liikmesriigi põhjendatud taotluse alusel.

¹ Komisjoni 13. märtsi 2015. aasta otsus (EL, Euratom) 2015/443 komisjoni julgeoleku kohta (ELT L 72, 17.3.2015, lk 41).

² Komisjoni 13. märtsi 2015. aasta otsus (EL, Euratom) 2015/444 ELi salastatud teabe kaitseks vajalike julgeolekunormide kohta (ELT L 72, 17.3.2015, lk 53).

- (32) ELi toimimise lepingu artikli 70 viimase lausega antud erirolli, mida on seoses liikmesriikide parlamentidega rõhutatud Euroopa Liidu lepingu (ELi leping) artikli 12 punktis c, peaksid nõukogu ja komisjon Euroopa Parlamenti ja liikmesriikide parlamente hindamiste sisust ja tulemustest teavitama. Lisaks konsulteerib nõukogu juhul, kui komisjon esitab käesoleva määruse muutmise ettepaneku, vastavalt oma kodukorra¹ artikli 19 lõike 7 punktile h Euroopa Parlamendiga, et võtta enne lõpliku teksti vastuvõtmist võimalikult suurel määral arvesse viimase arvamust.
- (33) Euroopa Andmekaitseinspektoriga konsulteeriti kooskõlas määruse (EL) 2018/1725 artikliga 42 ning ta esitas arvamuse² 27. juulil 2021.

¹ Nõukogu 1. detsembri 2009. aasta otsus 2009/937/EL, millega võetakse vastu nõukogu kodukord (ELT L 325, 11.12.2009, lk 35).

² ELT C 337, 23.8.2021, lk 2.

- (34) Käesolevast määrusest tulenevate ülesannete täitmiseks liikmesriikides toimuvale isikuandmete töötlemisele kohaldatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) 2016/679¹. Käesolevast määrusest tulenevate ülesannete täitmiseks liidu institutsioonides, organites ja asutustes toimuvale isikuandmete töötlemisele kohaldatakse määrust (EL) 2018/1725.
- (35) Selleks et tagada käesoleva määruse ühetaolised rakendamistingimused, tuleks komisjonile anda rakendamisolulised mitmeaastaste ja iga-aastaste hindamisprogrammide ning hindamise eesmärgil tehtavate kontrollkäikude ja korduskontrollkäikude aruannete vastuvõtmiseks ning standardküsimustiku koostamiseks ja ajakohastamiseks. Neid volitusi tuleks teostada kooskõlas määrusega (EL) nr 182/2011.
- (36) Tõsise puudusega seotud nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel peaks komisjon vastu võtma viivitamata kohaldatavaid rakendusakte, kui seda nõuab olukorra tungiv kiireloomulisus.

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. aprilli 2016. aasta määrus (EL) 2016/679 füüsiliste isikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise ning direktiivi 95/46/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta (isikuandmete kaitse üldmäärus) (ELT L 119, 4.5.2016, lk 1).

- (37) ELi lepingule ja ELi toimimise lepingule lisatud protokoll nr 22 (Taani seisukoha kohta) artiklite 1 ja 2 kohaselt ei osale Taani käesoleva määruse vastuvõtmisel ning see ei ole tema suhtes siduv ega kohaldatav. Arvestades, et käesolev määrus põhineb Schengeni *acquis*¹, otsustab Taani kõnealuse protokoll artikli 4 kohaselt kuue kuu jooksul pärast nõukogu otsuse tegemist käesoleva määruse üle, kas ta rakendab seda oma õiguses.
- (38) Iirimaa osaleb käesolevas määruses ELi lepingule ja ELi toimimise lepingule lisatud protokoll nr 19 (Euroopa Liidu raamistikku integreeritud Schengeni *acquis*¹ kohta) artikli 5 lõike 1 ning nõukogu otsuse 2002/192/EÜ¹ artikli 6 lõike 2 kohaselt.

¹ Nõukogu 28. veebruari 2002. aasta otsus 2002/192/EÜ Iirimaa taotluse kohta osaleda teatavates Schengeni *acquis*¹ sätetes (EÜT L 64, 7.3.2002, lk 20).

- (39) Islandi ja Norra puhul kujutab käesolev määrus endast nende Schengeni *acquis*' sätete edasiarendamist Euroopa Liidu Nõukogu ning Islandi Vabariigi ja Norra Kuningriigi vahelise lepingu (viimase kahe riigi osalemiseks Schengeni *acquis*' sätete rakendamises, kohaldamises ja edasiarendamises)¹ tähenduses, mis kuuluvad nõukogu otsuse 1999/437/EÜ² artiklis 1 osutatud valdkondadesse.
- (40) Šveitsi puhul kujutab käesolev määrus endast nende Schengeni *acquis*' sätete edasiarendamist Euroopa Liidu, Euroopa Ühenduse ja Šveitsi Konföderatsiooni vahelise lepingu (Šveitsi Konföderatsiooni ühinemise kohta Schengeni *acquis*' rakendamise, kohaldamise ja edasiarendamisega)³ tähenduses, mis kuuluvad nõukogu otsuse 1999/437/EÜ artiklis 1 osutatud valdkondadesse, kusjuures nimetatud otsuse vastavat punkti tõlgendatakse koostoimes nõukogu otsuse 2008/146/EÜ⁴ artikliga 3.

¹ EÜT L 176, 10.7.1999, lk. 36.

² Nõukogu 17. mai 1999. aasta otsus 1999/437/EÜ Euroopa Liidu Nõukogu ning Islandi Vabariigi ja Norra Kuningriigi vahel sõlmitud lepingu teatavate rakenduseeskirjade kohta nende kahe riigi ühinemiseks Schengeni *acquis*' sätete rakendamise, kohaldamise ja edasiarendamisega (EÜT L 176, 10.7.1999, lk 31).

³ ELT L 53, 27.2.2008, lk 52.

⁴ Nõukogu 28. jaanuari 2008. aasta otsus 2008/146/EÜ sõlmida Euroopa Ühenduse nimel Euroopa Liidu, Euroopa Ühenduse ja Šveitsi Konföderatsiooni vaheline leping Šveitsi Konföderatsiooni ühinemise kohta Schengeni *acquis*' rakendamise, kohaldamise ja edasiarendamisega (ELT L 53, 27.2.2008, lk 1).

- (41) Liechtensteini puhul kujutab käesolev määrus endast nende Schengeni *acquis*' sätete edasiarendamist Euroopa Liidu, Euroopa Ühenduse, Šveitsi Konföderatsiooni ja Liechtensteini Vürstiriigi vahelise protokoll (mis käsitleb Liechtensteini Vürstiriigi ühinemist Euroopa Liidu, Euroopa Ühenduse ja Šveitsi Konföderatsiooni vahelise lepinguga Šveitsi Konföderatsiooni ühinemise kohta Schengeni *acquis*' rakendamise, kohaldamise ja edasiarendamisega)¹ tähenduses, mis kuuluvad nõukogu otsuse 1999/437/EÜ artiklis 1 osutatud valdkondadesse, kusjuures nimetatud otsuse vastavat punkti tõlgendatakse koostoimes nõukogu otsuse 2011/350/EL² artikliga 3.

¹ ELT L 160, 18.6.2011, lk 21.

² Nõukogu 7. märtsi 2011. aasta otsus 2011/350/EL Euroopa Liidu, Euroopa Ühenduse, Šveitsi Konföderatsiooni ja Liechtensteini Vürstiriigi vahelise protokoll (mis käsitleb Liechtensteini Vürstiriigi ühinemist Euroopa Liidu, Euroopa Ühenduse ja Šveitsi Konföderatsiooni vahelise lepinguga Šveitsi Konföderatsiooni ühinemise kohta Schengeni *acquis*' rakendamise, kohaldamise ja edasiarendamisega) Euroopa Liidu nimel sõlmimise kohta, seoses sisepiiridel piirikontrolli kaotamise ja isikute liikumisega (ELT L 160, 18.6.2011, lk 19).

- (42) Küprose, Bulgaaria, ja Rumeenia ning Horvaatia puhul on käesolev määrus õigusakt, mis põhineb Schengeni *acquis*'l või on muul viisil sellega seotud vastavalt 2003. aasta ühinemisakti artikli 3 lõike 1, 2005. aasta ühinemisakti artikli 4 lõike 1 ja 2011. aasta ühinemisakti artikli 4 lõike 1 tähenduses.
- (43) Kuna Bulgaaria, Rumeenia ja Horvaatia kontrollimine Schengeni kehtiva hindamiskorra kohaselt ja vastavalt nende ühinemisaktidele on juba lõpule viidud, ei kohaldata nimetatud liikmesriikide suhtes käesoleva määruse artikli 1 lõike 2 punkti b kohast kontrolli,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

I PEATÜKK

ÜLDSÄTTED

Artikkel 1

Reguleerimisese ja kohaldamisala

1. Käesoleva määrusega kehtestatakse hindamis- ja järelevalvemehhanism, mille eesmärk on tagada, et liikmesriigid kohaldavad Schengeni *acquis*'d tulemuslikult, tõhusalt ja nõuetekohaselt, aidates sellega kaasa vastastikuse usalduse säilitamisele liikmesriikide vahel ja sisepiirikontrollita ala sujuvale toimimisele.
2. Kehtestatud hindamis- ja järelevalvemehhanismiga nähakse ette objektiivsed ja erapooletud hindamis- ja järelevalvetoimingud, et:
 - a) kontrollida Schengeni *acquis*' kohaldamist nii neis liikmesriikides, kus seda kohaldatakse täielikult, kui ka neis, kus seda kohaldatakse osaliselt vastavalt ELi lepingule ja ELi toimimise lepingule lisatud asjakohastele protokollidele;
 - b) kontrollida, kas kõigi Schengeni *acquis*' asjaomaste osade kohaldamiseks vajalikud tingimused on täidetud liikmesriikides, mille kohta ei ole tehtud nõukogu otsust, milles on märgitud, et Schengeni *acquis*' sätteid kohaldatakse täielikult või osaliselt, välja arvatud need liikmesriigid, mille hindamine on käesoleva määruse jõustumise ajaks juba lõpule viidud.

3. Hindamistel võib käsitleda kõiki Schengeni *acquis*' aspekte ja neis võetakse arvesse Schengeni *acquis*'d kohaldavate ametiasutuste toimimist. Hindamistel võidakse käsitleda eriti järgmisi poliitikavaldkondi: välispiiride haldamine, sisepiirikontrolli puudumine, viisapoliitika, tagasisaatmine, Schengeni *acquis*' kohaldamist toetavad suuremahulised IT-süsteemid, politseikoostöö, õigusala koostöö kriminaalasjades ja andmekaitse.

Artikkel 2

Mõisted

Käesolevas määruses kasutatakse järgmisi mõisteid:

- 1) „Schengeni *acquis*“ – sätted, mis on integreeritud liidu raamistikku ELi lepingule ja ELi toimimise lepingule lisatud protokoll nr 19 (Euroopa Liidu raamistikku integreeritud Schengeni *acquis*' kohta) kohaselt, ning neil sätetel põhinevad või nendega muul viisil seotud õigusaktid;
- 2) „esmakordne hindamine“ – hindamine, mille eesmärk on kontrollida, kas liikmesriik, kelle suhtes Schengeni *acquis*' on siduv, aga kelle suhtes ei ole veel sisepiirikontrolli kaotatud, täidab tingimusi, mis on eelduseks Schengeni *acquis*' täielikule kohaldamisele, või kas liikmesriik, kes ei osale Schengeni *acquis*'s, ent kellele nõukogu on andnud loa kohaldada Schengeni *acquis*' teatavaid osi, täidab tingimusi, mis on eelduseks Schengeni *acquis*' osalisele kohaldamisele;

- 3) „korrapärane hindamine“ – mitmeaastases hindamisprogrammis ja iga-aastastes hindamisprogrammides kavandatud hindamine, mille eesmärk on kontrollida Schengeni *acquis*’ kohaldamist liikmesriigis, et hinnata selle liikmesriigi üldist tulemuslikkust Schengeni *acquis*’ kohaldamisel;
- 4) „etteteatamata hindamine“ – hindamine, mis ei ole mitmeaastastes ega iga-aastastes hindamisprogrammides kavandatud ning mille eesmärk on kontrollida, kuidas üks või mitu liikmesriiki kohaldab Schengeni *acquis*’d ühes või mitmes poliitikavaldkonnas;
- 5) „temaatiline hindamine“ – iga-aastasessse hindamisprogrammi lisatud hindamine, mille eesmärk on analüüsida liikmesriikide õigusakte või tavasid Schengeni *acquis*’ kohaldamisel või selle konkreetsete osade kohaldamist mitmes liikmesriigis;
- 6) „kontrollkäik“ – liikmesriigi või selle konsulaatide külastamine hindamis- või järelevalvetoimingu tegemise eesmärgil;
- 7) „korduskontrollkäik“ – täiendav kontrollkäik pärast seda, kui hindamise käigus on tuvastatud tõsine puudus, või pärast esmakordset hindamist, mille käigus on jõutud järeldusele, et hinnatud liikmesriik ei täida Schengeni *acquis*’ kohaldamiseks vajalikke tingimusi;

- 8) „kinnitav kontrollkäik“ – korduskontrollkäigust erinev täiendav kontrollkäik, mis korraldatakse selleks, et jälgida tegevuskava rakendamise edenemist;
- 9) „nõuetele mittevastav tulemus“ – sellise tulemuse hindamine, mille kohaselt riigisiseseid õigus- ja haldusnormid või nende rakendamine ei vasta Schengeni *acquis*' õiguslikult siduvatele sätetele;
- 10) „tõsine puudus“ – üldine olukorrahinnang, mis on antud ühele või mitmele nõuetele mittevastavale tulemusele, mis takistab Schengeni *acquis*' tõhusat kohaldamist ja mis eraldi või koos muude puudustega võib kujutada endast põhiõiguste rikkumist või millel on või võib aja jooksul olla märgatav negatiivne mõju ühele või mitmele liikmesriigile või sisepiirikontrollita ala toimimisele;
- 11) „rühm“ – rühm, millesse kuuluvad liikmesriikide nimetatud eksperdid ja komisjoni esindajad, kes viivad läbi hindamis- ja järelevalvetoiminguid;
- 12) „vaatleja“ – artiklis 7 osutatud liidu organite ja asutuste nimetatud ekspert, kes osaleb hindamis- või järelevalvetoimingus;
- 13) „ekspert-praktikant“ – ekspert, kelle liikmesriik või komisjoni esindaja on nimetanud saama Schengeni hindaja koolituse.

Artikkel 3

Ülesanded ja koostöökohustus

1. Liikmesriigid ja komisjon vastutavad ühiselt hindamis- ja järelevalvemehhanismi rakendamise eest artiklis 7 osutatud asjaomaste liidu organite ja asutuste toel kooskõlas nende vastavate volitustega.
2. Komisjonil on üldine koordineeriv roll iga-aastaste ja mitmeaastaste hindamisprogrammide ja küsimustike koostamisel, kontrollkäikude ajakavade väljatöötamisel, kontrollkäikude läbiviimisel ning hindamisaruannete ja soovitude koostamisel. Samuti tagab ta järeelmeetmete võtmise ja järelevalvetoimingute tegemise.
3. Nõukogu võtab vastu soovitud tõsiste puuduste, esmakordsete hindamiste ja temaatiliste hindamiste kohta ning juhul, kui hinnatav liikmesriik vaidlustab sisuliselt kavandatud soovitusi sisaldava hindamisaruande kavandi. Nõukogu võtab tõsiste puuduste ja esmakordsete hindamiste korral hindamis- ja järelevalvemehhanismi järelevalveetapis vastu otsused tegevuskavade rakendamise lõpetamise kohta.

Nõukogu täidab Schengeni ala juhtimisega seoses oma poliitilist rolli, arutades komisjoni poolt vastavalt artiklile 25 esitatud aruandeid, sealhulgas tegevuskavade rakendamise seisu kohta, ning pidades poliitilisi arutelusid Schengeni *acquis'* tõhusa rakendamise ja sisepiirikontrollita ala nõuetekohase toimimise üle. Selleks teevad komisjon ja nõukogu täielikku koostööd käesoleva määruse kohase hindamis- ja järelevalvemehhanismi kõigis etappides. Eelkõige annab komisjon nõukogule asjakohast ja õigeaegset teavet hindamis- ja järelevalvetoimingute kavandamise ja rakendamise kohta.

4. Liikmesriigid ja komisjon teevad hindamise kõigis etappides täiel määral koostööd, et tagada käesoleva määruse tõhus rakendamine.
5. Liikmesriigid võtavad kõik üld- või erimeetmed, et toetada ja abistada komisjoni ja rühmi hindamis- ja järelevalvetoimingute rakendamisel.

Liikmesriigid tagavad, et komisjon ning hindamis- ja järelevalvetoiminguid läbiviivad rühmad saaksid oma ülesandeid tõhusalt täita, eeskätt võimaldades komisjonil ja rühmadel pöörduda küsimustega otse asjaomaste isikute poole ning andes täieliku ja takistamatu juurdepääsu kõigile piirkondadele, ruumidele ja dokumentidele, mis on hindamis- ja järelevalvetoiminguks vajalikud, sealhulgas riigi- ja asutusesisestele suunistele ja juhistele. Juurdepääs asjakohastele salastatud dokumentidele antakse rühmaliikmetele ja vaatlejatele, kellel on asjakohane salastatud teabele juurdepääsu luba, mille on andnud pädev asutus.

6. Komisjon vastutab vajalike reisikorralduste tegemise eest rühma kuuluvate komisjoni esindajate ja liikmesriikide ekspertide reisiks liikmesriiki, kuhu tehakse kontrollkäik, ja sealt tagasi.

Komisjon kannab kontrollkäikudel osalevate ekspertide ja artikli 16 lõikes 2 osutatud vaatleja reisi- ja majutuskulud.

Liikmesriik, kuhu tehakse kontrollkäik, vastutab kohapeal vajaliku transpordi korraldamise eest, välja arvatud etteteatamata kontrollkäikude korral.

Artikkel 4

Hindamise vormid

1. Hindamine võib toimuda järgmises vormis:
 - a) esmakordne hindamine;
 - b) korrapärane hindamine;
 - c) etteteatamata hindamine;
 - d) temaatiline hindamine.
2. Komisjon korraldab esmakordsed hindamised pärast seda, kui liikmesriik on teatanud, et ta on hindamiseks valmis.

3. Komisjon võib korraldada etteteatamata hindamisi eelkõige:
- a) sisepiiridel kohaldatava Schengeni *acquis*' kohaldamise hindamiseks;
 - b) juhul, kui ta saab teada hiljuti ilmnunud või süsteemsetest probleemidest, mis võivad avaldada märkimisväärset negatiivset mõju sisepiirikontrollita ala toimimisele, sealhulgas asjaoludest, mis kujutavad sellel alal ohtu avalikule korrale või sisejulgeolekule;
 - c) juhul, kui tal on alust arvata, et liikmesriik eirab tõsiselt oma Schengeni *acquis*'st tulenevaid kohustusi, sealhulgas juhul, kui tal on alust arvata, et toime on pandud põhiõiguste raskeid rikkumisi.
4. Teemaatilisi hindamisi võib komisjon korraldada eelkõige selleks, et hinnata oluliste seadusandlike muudatuste rakendamist nende jõustumise järel ja uute algatuste elluviimist või eri poliitikavaldkondades esinevaid probleeme või sarnaste probleemidega kokku puutuvate liikmesriikide tavaid.

Artikkel 5
Järelevetoimingute vormid

Järelevetoimingud võivad olla järgmised:

- a) hinnatud liikmesriikide esitatud tegevuskavade ja jätkuaruannete läbivaatamine;
- b) korduskontrollkäigud;
- c) kinnitavad kontrollkäigud.

Artikkel 6
Hindamis- ja järelevetoimingute meetodid

Artiklites 4 ja 5 osutatud hindamis- ja järelevetoiminguid võib teha kontrollkäikude vormis ning küsimustike või erandjuhul muude kaugmeetodite abil.

Iga hindamis- ja järelevetoimingut võib kasutada kas eraldi või koos mõne muu meetodiga, kui see on asjakohane.

Artikkel 7

Koostöö liidu organite ja asutustega

1. Komisjon teeb koostööd Schengeni *acquis*' rakendamises osalevate liidu organite ja asutuste ning Euroopa Liidu Põhiõiguste Ametiga.

Komisjon võib käesoleva määruse rakendamisel tehtava koostöö hõlbustamiseks sõlmida kokkuleppeid liidu asjaomaste organite ja asutustega.

2. Komisjon võib paluda, et lõikes 1 osutatud liidu organid ja asutused esitaksid kooskõlas nende vastavate volitustega teabe, statistilised andmed või riskianalüüsid, sealhulgas korruptsiooni ja organiseeritud kuritegevuse kohta, kuna need võivad õhnestada Schengeni *acquis*' kohaldamist liikmesriikide poolt, et parandada määruse (EL) 2019/1896 tähenduses olukorrateadlikkust Schengeni *acquis*' rakendamisest liikmesriikides.

Esimese lõigu kohaselt võib hinnatud liikmesriik anda esitatud teabe kohta selgitusi.

Artikkel 8
Koostöö Frontexiga

1. Frontex esitab iga aasta 31. augustiks nõukogule, komisjonile ja liikmesriikidele riskianalüüsi artiklis 13 osutatud iga-aastase hindamisprogrammi koostamiseks.

Esimeses lõigus osutatud riskianalüüs hõlmab kõiki Euroopa integreeritud piirihaldusega seotud asjakohaseid aspekte ning sisaldab soovitusi selle kohta, milliseid konkreetseid välispiiri lõike ja konkreetseid piiripunkte ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2008/115/EÜ¹ nõuete järgimise hindamiseks olulisi konkreetseid kohti võiks liikmesriigis järgneval aastal hinnata vastavalt mitmeaastasele hindamisprogrammile, mis on koostatud artikli 12 kohaselt.

2. Frontex esitab iga aasta 31. augustiks komisjonile eraldi riskianalüüsi, mis sisaldab soovitusi selle kohta, missuguseid etteteatamata hindamisi võiks järgneval aastal korraldada, olenemata liikmesriikide iga-aastasest hindamisjärjekorrast vastavalt mitmeaastasele hindamisprogrammile, mis on koostatud artikli 12 kohaselt.

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. detsembri 2008. aasta direktiiv 2008/115/EÜ ühiste nõuete ja korra kohta liikmesriikides ebaseaduslikult viibivate kolmandate riikide kodanike tagasisaatmisel (ELT L 348, 24.12.2008, lk 98).

Esimeses lõigus osutatud soovitusi võidakse anda mis tahes piirkonna või konkreetse ala kohta ning need sisaldavad vähemalt kümne konkreetse välispiiri lõigu ja vähemalt kümne konkreetse piiripunkti ning vähemalt kümne direktiivi 2008/115/EÜ nõuete järgimise hindamiseks olulise konkreetse koha loetelu, aga ka muud asjakohast teavet.

Artikkel 9

Koostöö Europoliga

Kooskõlas määruse (EL) 2016/794 artikli 4 lõike 1 punktiga u toetab Europol käesoleva määruse rakendamist eriteadmiste, analüüside, aruannete ja muu asjakohase teabega.

Artikkel 10

Koostoime muude hindamis- ja järelevalvetoimingutega

1. Selleks et suurendada teadlikkust sisepiirikontrollita ala toimimisest ning vältida jõupingutuste dubleerimist ja vastuoluliste meetmete võtmist, kasutab komisjon oma hindamis- ja järelevalvetoimingute ettevalmistamisel asjakohaste mehhanismide ja vahendite, sealhulgas Schengeni *acquis*' rakendamises ja eriti haavatavuse hindamises osalevate liidu organite ja asutuste hindamis- ja järelevalvetoimingute ning Euroopa Liidu Põhiõiguste Ameti, aga ka sõltumatute riiklike järelevalvemehhanismide ja -organite hindamis- ja järelevalvetoimingute tulemusi. Komisjon võib kokkuleppel hinnatud liikmesriigiga kasutada riiklike kvaliteedikontrolli mehhanismidega saadud tulemusi, kui need on kättesaadavad.

2. Käesoleva määruse kohased soovitused täiendavad soovitusi, mis antakse vastavalt määruse (EL) 2019/1896 artikli 32 lõikele 7 haavatavuse hindamise raames.
3. Komisjon võib jagada lõikes 1 osutatud asjaomaste riiklike ning liidu organite ja asutustega turvaliselt ja aegsasti hindamisaruannete ja tegevuskavade üksikasju ning ajakohastatud teavet tegevuskavade rakendamise kohta.

Esimeses lõigus osutatud teavet jagatakse asjaomaste liidu organite ja asutuste volituste kohaselt.

Artikkel 11

Kolmandatelt isikutelt saadud teave

Ilma et see piiraks artikli 20 lõike 1 kohaldamist, võib komisjon hindamis- ja järelevalvetoimingute kavandamisel ja rakendamisel võtta arvesse Schengeni *acquis*' rakendamisega seotud teavet, mille on esitanud kolmandad isikud, sealhulgas sõltumatud asutused, valitsusvälised organisatsioonid ja rahvusvahelised organisatsioonid.

Komisjon teavitab liikmesriike kolmandatelt isikutelt saadud teabest, mida peetakse hindamis- ja järelevalvetoimingute kavandamisel asjakohaseks. Liikmesriikidel on seejärel võimalik esitada nimetatud teabe sisu kohta selgitusi.

II PEATÜKK

KAVANDAMINE

Artikkel 12

Mitmeaastane hindamisprogramm

1. Komisjon koostab – asjakohasel juhul pärast artiklis 7 osutatud asjaomaste liidu organite ja asutustega konsulteerimist – seitsmeaastast ajavahemikku hõlmava mitmeaastase hindamisprogrammi vähemalt kaheksa kuud enne järgmise seitsmeaastase ajavahemiku algust.

Iga mitmeaastase hindamistsükli jooksul korraldatakse igas liikmesriigis üks korrapärane hindamine ning asjakohasel juhul võidakse korraldada vähemalt üks temaatiline või etteteatamata hindamine, mis põhineb riskianalüüsidel, uutel õigusaktidel või teabel, mille komisjon on saanud artiklite 7–11 kohaselt.

2. Komisjon koostab mitmeaastase hindamisprogrammi rakendusaktiga. Nimetatud rakendusakt võetakse vastu kooskõlas artikli 30 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

Komisjon edastab mitmeaastase hindamisprogrammi Euroopa Parlamendile ja nõukogule.

3. Mitmeaastases hindamisprogrammis võib artikli 1 lõikes 3 osutatud poliitikavaldkondade raames määrata vastavalt vajadusele kindlaks konkreetsed prioriteetsed valdkonnad, mida tuleb korrapärastel hindamistel käsitleda, ning esitatakse nende hindamiste esialgne ajakava.

Mitmeaastases hindamisprogrammis esitatakse esialgne selliste liikmesriikide loetelu, mida tuleb konkreetsel aastal korrapäraselt hinnata, ilma et see piiraks kohanduste tegemist käesoleva artikli lõike 4 alusel. Liikmesriikide korrapärase hindamise esialgse järjekorra kavandamisel tuleb võtta arvesse aega, mis on möödunud eelmisest korrapärasest hindamisest. Samuti tuleb võtta arvesse varasemate hindamiste tulemusi, tegevuskavade rakendamise tempot ja muud komisjoni käsutuses olevat ning artiklite 7–11 kohaselt kogutud teavet selle kohta, millised on liikmesriikide tavad Schengeni *acquis* kohaldamisel.

4. Kui vääramatu jõu tõttu ei ole võimalik hindamisi teha lõike 3 kohaselt koostatud esialgse ajakava järgi, võib komisjon kokkuleppel asjaomaste liikmesriikidega konkreetsete hindamiste ajakava kohandada.

Komisjon teavitab esimeses lõigus osutatud juhtudest ja nende eeldatavast mõjust hindamiste ajakava koostamisele mitmeaastase hindamisprogrammi raames viivitamata Euroopa Parlamenti ja nõukogu.

Artikkel 13

Iga-aastane hindamisprogramm

1. Komisjon koostab rakendusaktiga iga-aastase hindamisprogrammi asjaomases programmis käsitletavale aastale eelneva aasta 15. novembriks. Iga-aastane hindamisprogramm põhineb eelkõige riskianalüüsidel ja muul teabel, mille komisjon on saanud artiklite 7–11 kohaselt. Nimetatud rakendusakt võetakse vastu kooskõlas artikli 30 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.
2. Iga-aastane hindamisprogramm sisaldab järgmiste hindamiste esialgset ajakava:
 - a) liikmesriikide korrapärased hindamised vastavalt mitmeaastasele hindamisprogrammile;
 - b) liikmesriigi esmakordsed hindamised;
 - c) asjakohasel juhul temaatilised hindamised, sealhulgas nende teema, hinnatavad liikmesriigid ja kavandatud meetodid.

3. Komisjon edastab iga-aastase hindamisprogrammi viivitamata Euroopa Parlamendile ja nõukogule.

Kui vääramatü jõu tõttu ei ole hindamisi võimalik teha lõike 2 kohaselt koostatud esialgse ajakava järgi, võib komisjon kokkuleppel asjaomaste liikmesriikidega konkreetsete hindamiste ajakava kohandada.

Komisjon teavitab esimeses lõigus osutatud juhtudest ja nende eeldatavast mõjust hindamiste kavandamisele iga-aastase hindamisprogrammi raames viivitamata Euroopa Parlamenti ja nõukogu.

Artikkel 14 *Standardküsimustik*

1. Komisjon koostab rakendusaktiga standardküsimustiku ja ajakohastab seda. Nimetatud rakendusakt võetakse vastu kooskõlas artikli 30 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

Küsimustiku koostamisel võib komisjon konsulteerida artiklis 7 osutatud asjaomaste liidu organite ja asutustega.

2. Standardküsimustikus käsitletakse asjaomaste õigusaktide rakendamist ning Schengeni *acquis*' rakendamiseks kättesaadavaid korralduslikke ja tehnilisi vahendeid, sealhulgas neid, millele on osutatud käsiraamatutes, samuti Schengeni katalooge ja asjakohaseid statistilisi andmeid.
3. Komisjon saadab iga aasta 1. juuliks standardküsimustiku nendele liikmesriikidele, kelle korrapärane hindamine on iga-aastase hindamisprogrammi kohaselt kavas järgneval aastal.

Esimeses lõigus osutatud liikmesriigid esitavad komisjonile vastused sama aasta 31. oktoobriks.

Komisjon teeb teises lõigus osutatud vastused kättesaadavaks teistele liikmesriikidele.
4. Komisjoni taotluse korral ajakohastavad hinnatud liikmesriigid oma standardküsimustiku vastuseid ning vastavad taotluse korral lisaküsimustele enne konkreetse hindamise toimumist. Liikmesriigid võivad samuti esitada oma riiklike kvaliteedikontrolli mehhanismide ja siseaudititega saadud tulemused, kui see on asjakohane.

III PEATÜKK

HINDAMIS- JA JÄRELEVALVETOIMINGUTE

TEGEMIST KÄSITLEVAD

ÜHISSÄTTED

Artikkel 15

Rühmaliikmed ja vaatlejad

1. Hindamis- ja järelevalvetoimingutes osalevatel rühmaliikmetel ja vaatlejatel peab olema vastav kvalifikatsioon, sealhulgas põhjalikud teoreetilised teadmised ja kogemused hindamis- ja järelevalvemehhanismiga hõlmatud valdkondades, samuti põhjalikud teadmised hindamispõhimõtetest, -korrast ja -meetoditest, ning nad peavad olema võimelised ühises keeles tõhusalt suhtlema.
2. Nende liikmesriikide eksperdid, kelle suhtes on Schengeni *acquis*' vastavalt asjaomasele ühinemisaktile siduv, kuid kes ei kohalda seda veel täielikult, osalevad kõigi Schengeni *acquis*' osade hindamis- ja järelevalvetoimingutes.

Artikkel 16

Ekspertide, vaatelejate ja ekspert-praktikantide koolitamine

1. Liikmesriigid ja komisjon koostöös artiklis 7 osutatud asjaomaste liidu organite ja asutustega tagavad, et liikmesriikide eksperdid ja komisjoni esindajad läbivad Schengeni hindajaks saamiseks piisava koolituse.

Schengeni hindajatele ette nähtud koolituskursused korraldatakse kõigis asjakohastes poliitikavaldkondades ning need hõlmavad ametiasutuste nõuetekohast toimimist ja põhiõiguste komponente, mis on välja töötatud koos Euroopa Liidu Põhiõiguste Ametiga.

Komisjon ajakohastab tihedas koostöös liikmesriikide ning artiklis 7 osutatud asjaomaste liidu organite ja asutustega põhikoolituse õppekavu ning pakub vajaduse korral jätku- ja täienduskoolitust.

2. Igakülgsest põhjendatud juhtudel võib iga korrapäraseid hindamisi tegeva rühma koosseisus olla üks ekspert-praktikant kas liikmesriigist või komisjonist.
3. Vaatlejad on saanud piisava koolituse.

Artikkel 17

Liikmesriikide ekspertide reserv

1. Komisjon moodustab koostöös liikmesriikidega igal aastal selliste ekspertide reservi, kelle ametialane taust vastab mitmeaastases hindamisprogrammis kindlaks määratud poliitikavaldkondadele või asjakohasel juhul konkreetsetele prioriteetsetele valdkondadele.
2. Paralleelselt iga-aastase hindamisprogrammi koostamisega vastavalt artikli 13 lõikele 1 palub komisjon oma kutses, et liikmesriigid nimetaksid järgneva aasta ekspertide reservi kandmiseks ühe või mitu kvalifitseeritud eksperti. Iga liikmesriik tagab, et kalendriaasta jooksul on iga poliitikavaldkonna jaoks kättesaadav vähemalt üks nimetatud ekspert. Liikmesriigid võivad teatada, millises kuuekuulises ajavahemikus on nimetatud ekspert kättesaadav, ning millist konkreetset hindamist nad eelistavad. Komisjon võtab neid eelistusi võimalikult suurel määral arvesse.

Liikmesriikidelt ei nõuta ekspertide nimetamist valdkondades, milles neid objektiivsetel põhjustel ei hinnata, või erakorralistes olukordades, kui selline nimetamine mõjutaks oluliselt riigi ülesannete täitmist. Kui liikmesriik tugineb viimasena nimetatule, esitab ta komisjonile kirjalikult põhjused ja teabe asjaomase erakorralise olukorra kohta.

Liikmesriigid teatavad komisjonile riikliku kontaktpunkti, mis on määratud ekspertide lähetamist puudutava teabe vahetamiseks.

3. Olenevalt sellest, milliseid hindamisi iga-aastane hindamisprogramm sisaldab, täpsustab komisjon oma kutses veelgi nimetatavate ekspertide kutsealaseid nõudeid.
4. Liikmesriigid nimetavad oma eksperdid kuue nädala jooksul alates lõikes 2 osutatud kutse saamisest.
5. Liikmesriigid tagavad, et nende nimetatud eksperdid täidavad artiklis 15 osutatud tingimusi ja ekspertide reservi moodustamiseks saadetud kutses kindlaks määratud erinõudeid.
6. Eksperdid, kes on saanud artiklis 16 osutatud asjakohase koolituse, nimetatakse võimaluse korral ekspertide reservi, mis moodustatakse koolituskursuse läbimise aastale järgnevas aastaks.
7. Komisjon võib paluda artiklis 7 osutatud asjaomastel liidu organitel ja asutustel nimetada ekspertide reservi vaatlejaid.

8. Komisjon hindab nimetatud eksperte ja kinnitab reservi valitud eksperdid ühe nädala jooksul peale nende nimetamist. Komisjon teatab liikmesriikidele ühe kuu jooksul alates ekspertide reservi moodustamisest, millised on järgnevas aastaks kavandatud hindamisteks valitud eksperdid, võttes arvesse kättesaadavust ja eelistusi seoses konkreetse hindamisega.
9. Kui lõikes 3 osutatud nõuetele ei vasta ükski konkreetse valdkonna ekspert, palub komisjon asjaomastel liikmesriikidel nimetada asjaomase poliitikavaldkonna jaoks uue eksperdi.
10. Liikmesriigid tagavad, et nende nimetatud eksperdid saavad hindamistes osaleda, välja arvatud juhul, kui seda takistab erakorraline olukord, nagu olukord, mis mõjutab oluliselt riigi ülesannete täitmist, või isiklik olukord. Kui liikmesriik tugineb sellisele erakorralisele olukorrale, esitab ta komisjonile kirjalikult põhjused ja teabe selle olukorra kohta.

Kui eksperdil ei ole enam võimalik reservis osaleda, nimetab asjaomane liikmesriik tema asemele mõistliku aja jooksul uue eksperdi.
11. Komisjon hoiab reservi kuuluvate ekspertide nimekirja ajakohasena ning teavitab liikmesriike iga liikmesriigi nimetatud ekspertide arvust ja nende profiilist.

Artikkel 18
Rühmade moodustamine

1. Komisjon määrab rühmas osalevate liikmesriikide ekspertide ja komisjoni esindajate arvu kindlaks vastavalt hindamis- või järelevalvetoimingu eripärale ja vajadustele. Rühmas osaleb maksimaalselt kaks komisjoni esindajat. Etteteatatud kontrollkäigu või etteteatamata kontrollkäigu tegemisel osaleb rühmas minimaalselt kolm liikmesriikide eksperti. Komisjon valib eksperte rühma liikmeks ekspertide reservist.

Komisjon ja liikmesriigid püüavad tagada, et rühmade moodustamisel asjaomases liikmesriigis läbiviidavate korduskontrollkäikude ja kinnitavate kontrollkäikude jaoks on rühmas vähemalt pooled liikmesriikide eksperditest samad, kes osalesid hindamises.

2. Ekspertide valimisel võtab komisjon arvesse konkreetseks hindamis- või järelevalvetoiminguks vajalikke profile, arvestades vajadust tagada geograafiline ja töökogemuste tasakaal ning riiklike haldusametuste võimalusi.

Liikmesriikide eksperdid ei tohi osaleda rühmas, mis teeb hindamis- või järelevalvetoimingut liikmesriigis, kus nad töötavad.

3. Komisjon saadab valitud ekspertidele kutse kohe pärast hindamis- või järelevalvetoimingu kuupäeva kindlaksmääramist ja hiljemalt kümme nädalat enne hindamis- või järelevalvetoimingu kavandatud algust. Kutse saanud eksperdid peavad kokkuleppel neid nimetanud asutusega vastama ühe nädala jooksul pärast kutse saamist.

Esimeses lõigus osutatud kutse saadetakse liikmesriigi määratud kontaktpunkti kaudu.
4. Etteteatamata kontrollkäigu korral saadab komisjon kutsed määratud kontaktpunkti kaudu hiljemalt kaks nädalat enne kontrollkäigu kavandatud algust. Kutsutud eksperdid peavad kokkuleppel neid nimetanud asutusega vastama 72 tunni jooksul pärast kutse saamist.
5. Komisjon võib paluda artiklis 7 osutatud asjaomastel liidu organitel ja asutustel määrata hindamis- või järelevalvetoimingu tegemise juurde vaatlejaks oma esindaja, kellel on asjakohased erialased ja praktilised töökogemused nende volitustega hõlmatud valdkonnas. Kutse ja sellele antava vastuse suhtes kohaldatakse käesoleva artikli lõigetes 3 ja 4 sätestatud tähtaegu.

6. Kui liikmesriik soovib määrata artikli 16 lõikes 2 osutatud ekspert-praktikandi, teatab ta sellest komisjonile vähemalt kuus nädalat enne hindamise kavandatud algust.
7. Lõikes 5 osutatud vaatlejad toetavad rühma, järgides juhtivate ekspertide juhiseid, kuid ei osale rühmasiseses otsustusprotsessis.

Lõikes 6 osutatud ekspert-praktikandid ei osale hindamistoimingus aktiivselt.

8. Kui komisjon ei ole vähemalt kuus nädalat enne hindamis- või järelevalvetoimingu kavandatud algust või vähemalt nädal enne etteteatamata kontrollkäigu kavandatud algust saanud kinnitust nõutava arvu reservist kutsutud ekspertide osalemise kohta, esitab ta viivitamata kõigile liikmesriikidele kutse nimetada täitmata kohtadele kvalifitseeritud eksperte väljastpoolt reservi. Liikmesriigid peavad sellisele kutsele vastama 72 tunni jooksul pärast kutse saamist.

9. Komisjon nimetab komisjoni juhtiva eksperdi ja teeb ettepaneku liikmesriikide juhtiva eksperdi kohta. Rühma liikmed nimetavad liikmesriigi juhtiva eksperdi ametisse võimalikult kiiresti pärast rühma moodustamist.

Juhtivad eksperdid vastutavad eelkõige üldise kavandamise, ettevalmistavate toimingute, rühma töö organiseerimise, hindamise läbiviimise, hindamisaruande koostamise koordineerimise, hindamisaruande ja soovituste esitamise, kvaliteedikontrolli ja järelmeetmete ning vastavalt vajadusele asjakohaste järelevalvetoimingute eest.

Artikkel 19
Kontrollkäikude korraldamine

1. Rühmad teevad kõik vajalikud ettevalmistused, et tagada kontrollkäikude tõhusus, täpsus ja järjepidevus.
2. Liikmesriiki või selle konsulaatidesse tehtavate kontrollkäikude üksikasjaliku kava koostab komisjon tihedas koostöös juhtivate ekspertide ja asjaomase liikmesriigiga.

Esimeses lõigus osutatud üksikasjalik kava võib hõlmata kontrollkäike ja kohtumisi riiklikes ametiasutustes ja organites, samuti valitsusvälistes ja rahvusvahelistes organisatsioonides ning muudes üksustes, asutustes ja organites, kes toetavad liikmesriike Schengeni *acquis*' rakendamisel.

3. Etteteatamisega kontrollkäikude korral konsulteerib komisjon asjaomase liikmesriigiga ning teatab talle kontrollkäigu ajakavast ja selle läbiviimise üksikasjalikust korrast vähemalt kuus nädalat enne kontrollkäigu toimumist. Ta edastab liikmesriigile enne kontrollkäiku rühma liikmete ja vaatlejate nimed. Liikmesriik määrab kontrollkäigu praktiliseks korraldamiseks kontaktpunkti.
4. Asjaomast liikmesriiki teavitatakse etteteatamata kontrollkäigust vähemalt 24 tundi enne selle toimumist. Etteteatamata kontrollkäigud sisepiiridele toimuvad asjaomast liikmesriiki eelnevalt teavitamata. Etteteatamata kontrollkäigud võivad toimuda ilma asjaomast liikmesriiki eelnevalt teavitamata, kui komisjonil on põhjendatud alus arvata, et Schengeni *acquis* kohaldamisel on toime pandud põhiõiguste raskeid rikkumisi. Ka kinnitavad kontrollkäigud võivad toimuda asjaomast liikmesriiki eelnevalt teavitamata.

Komisjon koostab etteteatamata kontrollkäigu üksikasjaliku kava. Kui liikmesriiki on teavitatud etteteatamata kontrollkäigust, võib komisjon arutada temaga kontrollkäigu ajakava ja selle läbiviimise üksikasjalikku programmi.

Artikkel 20
Hindamisaruanded ja soovitused

1. Rühm koostab pärast iga hindamist hindamisaruande.

Hindamisaruande koostamisel võtavad rühmad arvesse standardküsimustikule antud vastuseid, artiklite 7–11 kohaselt saadud ja hindamistoimingu käigus kontrollitud lisateavet ning hindamistoimingu tulemusi. Hindamisaruanded võivad tulemuste toetuseks sisaldada dokumente ja digimaterjali. Kui hindamine toimub kontrollkäigu vormis, koostab rühm hindamisaruande kontrollkäigu ajal.

Rühmal lasub üldine vastutus hindamisaruande koostamise ning selle terviklikkuse ja kvaliteedi tagamise eest. Erimeelsuste korral püüab rühm saavutada kompromissi.

Komisjon edastab hindamisaruande, milles on esitatud soovituste kavand, hinnatud liikmesriigile nelja nädala jooksul pärast hindamistoimingu lõpetamist. Hinnatud liikmesriik esitab oma selgitused hindamisaruande kavandi kohta kahe nädala jooksul pärast selle saamist. Hinnatud liikmesriigi taotluse korral peetakse hiljemalt viie tööpäeva möödumisel tema selgituste saamisest aruande koostamise koosolek. Hinnatud liikmesriigi selgitusi, kui neid on, kajastatakse hindamisaruande kavandis.

2. Hindamisaruandes esitatakse kvalitatiivsete, kvantitatiivsete, tegevuslike, halduslike ja korralduslike aspektide analüüs ning loetletakse hindamise käigus tuvastatud puudused, parandamist vajavad valdkonnad ja parimad tavad.
3. Tulemustele võib anda ühe järgmistest hinnangutest:
 - a) parim tava;
 - b) vajab täiustamist;
 - c) nõuetele mittevastav.
4. Komisjon võtab hindamisaruande vastu rakendusaktiga. Nimetatud rakendusakt võetakse vastu kooskõlas artikli 30 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega. Hindamisaruanne võetakse vastu hiljemalt nelja kuu jooksul pärast hindamistoimingu lõpetamist.

Hindamisaruanne sisaldab soovitusi parandusmeetmete kohta, millega kõrvaldada hindamise käigus tuvastatud puudused ja täiustada parandamist vajavaid valdkondi, ning selles tuleb osutada meetmete rakendamise prioriteetidele. Hindamisaruandes võib määrata koostöös liikmesriigiga kokkulepitud mõistlikud tähtajad soovitude rakendamiseks. Kui hindamise käigus on tuvastatud tõsine puudus, kohaldatakse artikli 22 erisätteid.

Komisjon edastab hindamisaruande Euroopa Parlamendile ja nõukogule hiljemalt 14 päeva jooksul pärast aruande vastuvõtmist.

5. Kui hinnatud liikmesriik vaidlustab kümne tööpäeva jooksul alates aruande kavandi koostamise koosolekust hindamisaruande kavandi sisu, eelkõige tulemuste laadi, esitatakse komisjoni vastu võetavas aruandes üksnes tulemused ja mitte soovitused. Sellisel juhul ja ilma et see piiraks artikli 22 kohaldamist, esitab komisjon hiljemalt nelja kuu jooksul pärast hindamistoimingu lõpetamist nõukogule eraldi ettepaneku soovituste vastuvõtmiseks rakendusotsusega. Ettepanekus võib seada koostöös liikmesriigiga määratud mõistlikud tähtajad soovituste rakendamiseks ning selles esitatakse soovituste rakendamise prioriteedid.

Nõukogu võtab soovitused vastu ning edastab need Euroopa Parlamendile ja liikmesriikide parlamentidele.

Artikkel 21

Järelmeetmed ja järelevalve

1. Kahe kuu jooksul pärast seda, kui komisjon on soovitusi sisaldava hindamisaruande artikli 20 lõike 4 kohaselt vastu võtnud või pärast seda, kui nõukogu soovitused on artikli 20 lõike 5 kohaselt vastu võetud või, esitab hinnatud liikmesriik komisjonile ja nõukogule tegevuskava kõigi soovituste rakendamiseks. Teistel liikmesriikidel palutakse esitada tegevuskava kohta oma tähelepanekuid.
2. Pärast hindamistoimingu teinud rühmaga konsulteerimist esitab komisjon ühe kuu jooksul pärast tegevuskava saamist hinnatud liikmesriigile hinnangu kava piisavuse kohta.

Kui komisjon leiab, et tegevuskava ei ole piisav, esitab hinnatud liikmesriik ühe kuu jooksul pärast hinnangu saamist muudetud tegevuskava. Komisjon esitab tegevuskavale antud hinnangu ka nõukogule.

3. Hinnatud liikmesriik annab komisjonile ja nõukogule oma tegevuskava rakendamise kohta aru iga kuue kuu tagant alates kuupäevast, mil saadi teatis tegevuskavale antud hinnangu kättesaamise kohta, kuni komisjon leiab, et tegevuskava on täielikult rakendatud. Sõltuvalt puuduste laadist ja soovitude rakendamise seisust võib komisjon hinnatud liikmesriigiga konsulteerides nõuda, et hinnatud liikmesriik esitaks aruandeid teistsuguse sagedusega.

Kui hinnatud liikmesriik ei anna tegevuskava rakendamise kohta regulaarselt aru, teavitab komisjon nõukogu ja Euroopa Parlamenti, et hinnatud liikmesriik ei täida oma kohustusi.

Komisjon võib teha kinnitavaid kontrollkäike, et jälgida tegevuskava rakendamisel tehtud edusamme.

Kui komisjon peab tegevuskava täielikult rakendatuks, teatab ta liikmesriikidele tegevuskava rakendamise lõpetamisest.

IV PEATÜKK

TÕSINE PUUDUS JA

HINDAMISE ERIVORMID

Artikkel 22

Erisätted, mida kohaldatakse hindamisaruandes osutatud tõsise puuduse korral

1. Komisjoni ja liikmesriigi juhtivad eksperdid annavad hinnatud liikmesriigile tõsise puuduse tuvastamisest rühma nimel kirjalikult teada, kui hindamistoiming on lõppenud. Viivitamata teavitatakse ka nõukogu.

Hinnatud liikmesriik võtab viivitamata parandusmeetmeid ning võtab vajaduse korral kasutusele kõik asjakohased operatiiv- ja rahalised vahendid. Hinnatud liikmesriik teatab võetud või kavandatud kiireloomulistest parandusmeetmetest viivitamata komisjonile ja teistele liikmesriikidele. Samal ajal teatab komisjon tuvastatud tõsisest puudusest artiklis 7 osutatud asjaomastele liidu organitele ja asutustele, et nad saaksid võimaluse korral hinnatud liikmesriiki toetada.

2. Artikli 20 lõigete 1, 2 ja 3 kohaselt koostatavas hindamisaruandes esitatakse esmajärjekorras tulemused, mille alusel tõsine puudus kindlaks tehti. Hindamisaruande pealkiri ja järeldused sisaldavad selget märget tõsise puuduse või puuduste kohta. Sellele lisatakse soovitude kavand, kus on esitatud kiireloomulised parandusmeetmed. Komisjon edastab hindamisaruande kavandi hinnatud liikmesriigile kahe nädala jooksul pärast hindamistoimingu lõpetamist.

Hinnatud liikmesriik esitab oma selgitused hindamisaruande kavandi kohta kümne tööpäeva jooksul pärast selle saamist. Hinnatud liikmesriigi taotluse korral peetakse hiljemalt viiendal tööpäeval pärast hinnatud liikmesriigilt selgituste saamist aruande koostamise koosolek.

3. Tõsise puudusega seotud ja nõuetekohaselt põhjendatud tungivalt kiireloomulistel juhtudel võtab komisjon hindamisaruande vastu artikli 30 lõikes 3 osutatud korras viivitamata kohaldatava rakendusaktiga hiljemalt kuue nädala jooksul pärast hindamistoimingu lõpetamist. Komisjon edastab hindamisaruande Euroopa Parlamendile.

4. Hindamistulemuste põhjal koostab rühm soovitusel parandusmeetmete kohta, millega kõrvaldada hindamisaruandes osutatud tõsine puudus.

Kuue nädala jooksul pärast hindamisaruande vastuvõtmist esitab komisjon nõukogule hindamisaruande koos ettepanekuga, milles on esitatud soovitusel parandusmeetmete kohta, millega kõrvaldada hindamise käigus tuvastatud tõsised puudused, ning teatab nende meetmete rakendamise prioriteedid.

Nõukogu võtab soovitusel vastu ühe kuu jooksul pärast ettepaneku saamist.

Nõukogu edastab soovitusel Euroopa Parlamendile ja liikmesriikide parlamentidele.

Nõukogu määrab kindlaks proportsionaalsed tähtsajad tõsise puudusega seotud soovitusel rakendamiseks ning täpsustab, millise sagedusega peab hinnatud liikmesriik esitama komisjonile ja nõukogule aruande oma tegevuskava rakendamise kohta.

5. Kui leitakse, et kontrollkäigu raames tuvastatud tõsine puudus kujutab sisepiirikontrollita alal tõsist ohtu avalikule korrale või sisejulgeolekule või see tehakse kindlaks põhiõiguste raske ja süstemaatilise rikkumise alusel, teavitab komisjon sellest viivitamata Euroopa Parlamenti ja nõukogu.

Nõukogu arutab kiiresti seda küsimust ning püüab võtta komisjoni ettepaneku alusel rakendusaktiga vastu soovitud, milles esitatakse asjakohased meetmed, et kõrvaldada või piirata tõsise puuduse mõju avalikule korrale või sisejulgeolekule sisepiirikontrollita alal või põhiõiguste raske ja süstemaatiline rikkumine kahe nädala jooksul pärast ettepaneku saamist. Nõukogu otsus, milles esitatakse soovitud, ei piira määruse (EL) 2016/399 artikli 29 ega määruse (EL) 2019/1896 artikli 42 lõike 1 kohaldamist.

Komisjon edastab soovitud Euroopa Parlamendile.

6. Hinnatud liikmesriik esitab komisjonile ja nõukogule oma tegevuskava ühe kuu jooksul alates soovitude vastuvõtmisest. Teistel liikmesriikidel palutakse esitada tegevuskava kohta oma tähelepanekuid. Komisjon edastab tegevuskava Euroopa Parlamendile.

Pärast hindamistoimingu teinud rühmaga konsulteerimist esitab komisjon hinnatud liikmesriigile kahe nädala jooksul pärast tegevuskava esitamist oma hinnangu selle piisavuse kohta. Kui komisjon leiab, et tegevuskava ei ole piisav, esitab hinnatud liikmesriik kahe nädala jooksul pärast hinnangu saamist muudetud tegevuskava.

Komisjon esitab oma hinnangu tegevuskava kohta nõukogule ja edastab selle Euroopa Parlamendile.

Hinnatud liikmesriik annab komisjonile ja nõukogule aru oma tegevuskava rakendamise kohta, kuni komisjon leiab, et tegevuskava on täielikult rakendatud.

7. Selleks et kontrollida tõsise puudusega seotud soovitude rakendamisel tehtud edusamme, korraldab komisjon korduskontrollkäigu, mis peab aset leidma hiljemalt ühe aasta jooksul pärast hindamistoimingu tegemise kuupäeva.

Rühm koostab artikli 20 lõike 1 kohaselt korduskontrollkäigu aruande, milles hinnatakse nõukogu soovitude rakendamisel tehtud edusamme ning tehakse järeldused, kas tõsine puudus on kõrvaldatud.

Komisjon võtab korduskontrollkäigu aruande vastu rakendusaktiga. Nimetatud rakendusakt võetakse vastu kooskõlas artikli 30 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega. Komisjon esitab korduskontrollkäigu aruande nõukogule.

8. Nõukogu võib esitada korduskontrollkäigu aruande kohta oma seisukoha ning võib asjakohasel juhul paluda komisjonil esitada ettepaneku, milles on esitatud soovitud parandusmeetmete kohta, millega kõrvaldada korduskontrollkäigu aruandes osutatud püsivad tõsised puudused. Sel juhul kohaldatakse lõikeid 6 ja 7.
9. Kui komisjon leiab, et tegevuskava rakendamise võib lõpetada, korraldab ta kinnitava kontrollkäigu ja teavitab nõukogu kinnitava kontrollkäigu tulemustest. Komisjon teavitab samuti Euroopa Parlamenti ja nõukogu, et tegevuskava rakendamise võib lõpetada.

Võttes arvesse kinnitava kontrollkäigu tulemusi, võtab nõukogu komisjoni ettepaneku alusel vastu rakendusotsuse, milles kiidetakse tegevuskava rakendamise lõpetamine heaks.

Artikkel 23

Erisätted, mida kohaldatakse esmakordse hindamise suhtes

1. Tulemuste põhjal lisatakse artikli 20 lõigete 4 kohaselt koostatud esmakordsele hindamisele järgnevale hindamisaruandele kavandatud soovitused parandusmeetmete kohta.

Komisjon esitab nõukogule ettepaneku võtta asjaomased soovitused vastu hiljemalt nelja kuu jooksul pärast hindamistoimingu lõpetamist.

2. Nõukogu võtab vastu soovitusi. Nõukogu võib määrata tähtaegu konkreetsete soovituste rakendamiseks.

Nõukogu edastab soovitused Euroopa Parlamendile ja liikmesriikide parlamentidele.

3. Hinnatud liikmesriik esitab komisjonile ja nõukogule oma tegevuskava kõigi soovitude vastuvõtmiseks.

Pärast hindamistoimingu teinud rühmaga konsulteerimist esitab komisjon ühe kuu jooksul pärast tegevuskava saamist hinnatud liikmesriigile hinnangu kava piisavuse kohta.

Kui komisjon leiab, et tegevuskava ei ole piisav, esitab hinnatud liikmesriik muudetud tegevuskava.

Hinnatud liikmesriik annab komisjonile ja nõukogule oma tegevuskava rakendamise kohta aru iga kuue kuu tagant alates kuupäevast, mil saadi teade hinnangu kättesaamise kohta.

4. Kui hindamisaruandes on jõutud järeldusele, et hinnatud liikmesriik ei täida Schengeni *acquis*’ kohaldamiseks vajalikke tingimusi, korraldab komisjon ühe või mitu korduskontrollkäiku.

Rühm koostab artikli 20 lõigete 1–4 kohaselt korduskontrollkäigu aruande, milles hinnatakse nõukogu soovitude rakendamisel tehtud edusamme.

Komisjon võtab korduskontrollkäigu aruande vastu rakendusaktiga. Nimetatud rakendusakt võetakse vastu kooskõlas artikli 30 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega. Komisjon esitab korduskontrollkäigu aruande ja asjakohasel juhul nõukogu soovitusi sisaldava ettepaneku nõukogule rakendusotsusega vastuvõtmiseks.

5. Kui komisjon leiab, et tegevuskava rakendamise võib lõpetada, korraldab ta kinnitava kontrollkäigu enne tegevuskava rakendamise lõpetamist.

Komisjon teavitab kinnitava kontrollkäigu tulemustest Euroopa Parlamenti ja nõukogu. Komisjon teavitab Euroopa Parlamenti ja nõukogu, et tegevuskava rakendamise võib lõpetada.

Võttes arvesse kinnitava kontrollkäigu tulemusi, võtab nõukogu komisjoni ettepaneku alusel vastu rakendusotsuse, milles kiidetakse tegevuskava rakendamise lõpetamine heaks.

6. Liikmesriike, mille kohta on vastu võetud nõukogu otsus, milles on märgitud, et Schengeni *acquis*' sätteid tuleb kohaldada täielikult, hinnatakse artikli 1 lõike 2 punkti a kohaselt hiljemalt ühe aasta jooksul pärast seda kuupäeva, mil selles liikmesriigis alustati Schengeni *acquis*' täielikku kohaldamist. Selleks ajakohastatakse hindamise aastaprogrammi.

Artikkel 24

Erisätted, mida kohaldatakse temaatilise hindamise suhtes

Temaatilise hindamise suhtes kohaldatakse artikli 23 lõikeid 1, 2 ja 3.

Kui temaatilise hindamise käigus tuvastatakse tõsiseid puudusi, kohaldatakse artiklit 22.

V PEATÜKK

SCHENGENI ALA JUHTIMINE JA LÕPPSÄTTED

Artikkel 25

Aruanne Euroopa Parlamendile ja nõukogule

Komisjon esitab igal aastal Euroopa Parlamendile ja nõukogule käesoleva määruse kohaselt eelneval aastal tehtud hindamiste kohta põhjaliku aruande. Nimetatud aruanne avalikustatakse.

Esimeses lõigus osutatud aruanne sisaldab teavet eelneval aastal tehtud hindamiste, ekspertide reservi toimimise, sealhulgas liikmesriikide ekspertide kättesaadavuse, kõnealuste hindamiste põhjal tehtud järelduste ja liikmesriikide võetud parandusmeetmete rakendamise seisu kohta.

Kõnealuses aruandes määratakse käesoleva määruse kohaselt läbi viidud hindamis- ja järelevalvetoimingute tulemustele tuginedes kindlaks ühised probleemid, parimad tavad ja uuenduslikud lahendused, et parandada Schengeni *acquis*' rakendamist. Aruandes võetakse arvesse koostoimet muude järelevalvevahendite ja -mehhanismidega, et suurendada teadlikkust sisepiirikontrollita ala toimimisest.

Komisjon edastab esimeses lõigus osutatud aruande viivitamata liikmesriikide parlamentidele. Nõukogu arutab aruannet, võttes arvesse hindamiste panust sisepiirikontrollita ala toimimisse.

Komisjon teavitab Euroopa Parlamenti ja nõukogu vähemalt kaks korda aastas liikmesriikide koostatud tegevuskavade rakendamise seisust. Eelkõige teavitab komisjon tegevuskavade piisavusele antud hinnangust ning korduskontrollkäikude ja kinnitavate kontrollkäikude tulemustest, samuti oma tähelepanekutest, kui ta leiab, et mõne tegevuskava rakendamisel ei ole tehtud märkimisväärseid edusamme.

Artikkel 26
Schengeni hindamise juhend

Komisjon koostab tihedas koostöös liikmesriikidega juhendi – ja vastavalt vajadusele ajakohastab seda –, eriti järgmise kohta:

- a) ekspertide, komisjoni esindajate ja vaatejate koolitusülesanded;
- b) hindamiste ettevalmistamine;
- c) kontrollkäikude, sealhulgas etteteatamata kontrollkäikude korraldamine;
- d) hindamis- ja järelevalvetoimingute läbiviimine, muu hulgas küsimustikke või erandjuhul muid kaugmeetodeid kasutades;
- e) hindamisaruannete koostamine ning dokumentide ja digimaterjali lisamine hindamisaruannetesse;
- f) järelmeetmete võtmise kord, eelkõige seoses korduskontrollkäikude ja kinnitavate kontrollkäikudega;

- g) koostoime muude hindamis- ja järelevalvetoimingutega;
- h) hindamis- ja järelevalvetoimingute korraldamisega seotud logistika- ja finantsküsimumused;
- i) liidu organite ja asutuste tegevuse kontrollimine niivõrd, kuivõrd nad täidavad liikmesriikide nimel ülesandeid, et aidata kaasa Schengeni *acquis*' sätete operatiivsele kohaldamisele.

Artikkel 27
Läbivaatamine

Komisjon vaatab käesoleva määruse kohaldamise läbi ja esitab nõukogule aruande kuue kuu jooksul pärast seda, kui on vastu võetud kõik hindamisaruanded selliste hindamiste kohta, mis on ette nähtud käesoleva määruse kohaselt vastu võetud esimese mitmeaastase hindamisprogrammiga. Läbi vaadatakse kõik käesoleva määruse elemendid, sealhulgas see, kuidas toimivad hindamismehhanismi raames õigusaktide vastuvõtmise menetlused. Komisjon esitab aruande viivitamata Euroopa Parlamendile.

Artikkel 28

Tundlik teave

1. Rühmaliikmed, vaatlejad ja ekspert-praktikandid käsitavad kogu teavet, mida nad oma ülesannete täitmisel saavad, konfidentsiaalsena.
2. Aruannete salastatuse tase on otsuse (EL, Euratom) 2015/443 kohaselt „tundlik, kuid salastamata teave“. Need liigitatakse salastatuse kategooriasse „RESTREINT UE/EU RESTRICTED“ otsuse (EL, Euratom) 2015/444 tähenduses, kui selline salastatuse tase on nõutav vastavalt kõnealuse otsuse artikli 5 lõikele 3 või hinnatud liikmesriigi põhjendatud taotluse alusel.

Pärast asjaomase liikmesriigiga konsulteerimist otsustab komisjon, millise osa hindamisaruandest võib avalikustada.
3. Käesoleva määruse kohaldamisel edastatakse ja käideldakse salastatud teavet ja dokumente kooskõlas kohaldatavate julgeolekunormidega. Need normid ei takista teabe avaldamist Euroopa Parlamendile ja artiklis 7 osutatud asjaomastele liidu organitele ja asutustele.

Artikkel 29

Irimaa osalemise tingimused

1. Irimaa eksperdid osalevad üksnes Schengeni *acquis*' selle osa hindamises, milles Irimaal on lubatud osaleda.
2. Hindamistel käsitletakse vaid seda, kui tõhusalt ja tulemuslikult on Irimaa kohaldanud Schengeni *acquis*' vastavat osa, milles tal on lubatud osaleda.
3. Irimaa osaleb nõukogu soovitude vastuvõtmises ainult selle Schengeni *acquis*' osa ulatuses, milles tal on lubatud osaleda.

Artikkel 30

Komiteemenetus

1. Komisjoni abistab komitee. Nimetatud komitee on komitee määruse (EL) nr 182/2011 tähenduses.
2. Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011 artiklit 5.

Kui komitee arvamust ei esita, ei võta komisjon rakendusakti eelnõu vastu ja kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011 artikli 5 lõike 4 kolmandat lõiku.

3. Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011 artiklit 8 koostoimes selle artikliga 5.

Artikkel 31
Üleminekusätted

1. Käesoleva määruse kohane esimene mitmeaastane hindamisprogramm ja esimene igaaastane hindamisprogramm koostatakse 1. detsembriks 2022 ja neid hakatakse kohaldama 1. veebruaril 2023.

Käesoleva määruse kohases esimeses mitmeaastases hindamisprogrammis võetakse arvesse hindamisi, mis on juba tehtud määruse (EL) nr 1053/2013 alusel vastu võetud teise mitmeaastase programmi raames, ja see koostatakse eelmise programmi jätkuna.

2. Määruse (EL) nr 1053/2013 alusel vastu võetud standardküsimustikku kasutatakse kuni käesoleva määruse artikliga 14 ette nähtud standardküsimustiku valmimiseni.
3. Enne 1. veebruari 2023 tehtud hindamiste korral võetakse hindamisaruanded ja soovitused vastu määruse (EL) nr 1053/2013 kohaselt. Selliste hindamiste järelmeetmed ja järelevalvetoimingud alates tegevuskavade esitamisest viiakse läbi käesoleva määruse kohaselt.

Artikkel 32

Kehtetuks tunnistamine

Määrus (EL) nr 1053/2013 tunnistatakse kehtetuks alates 1. oktoobrist 2022, välja arvatud hindamisaruannete ja soovitude vastuvõtmist käsitlevad sätted, mida kohaldatakse kuni käesoleva määruse artikli 31 lõikes 3 osutatud hindamisaruannete ja soovitude vastuvõtmiseni.

Viiteid kehtetuks tunnistatud määrusele käsitatakse viidetena käesolevale määrusele ja loetakse vastavalt lisa esitatud vastavustabelile.

Artikkel 33
Jõustumine ja kohaldamine

Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Seda kohaldatakse alates 1. oktoobrist 2022.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja liikmesriikides vahetult kohaldatav kooskõlas aluslepingutega.

...

Nõukogu nimel
eesistuja

LISA

Vastavustabel

Määrus (EL) nr 1053/2013	Käesolev määrus
Artikli 1 lõiked 1 ja 2	Artikli 1 lõiked 1 ja 2
Artikli 1 lõige 3	Artikli 15 lõige 2
Artikkel 2	Artikkel 2
Artikkel 3	Artikkel 3
-	Artikkel 4
-	Artikkel 5
Artikli 4 lõige 1	Artikli 1 lõige 3
Artikli 4 lõiked 2 ja 3	Artikkel 6
Artikkel 8	Artikkel 7
Artikkel 7	Artikkel 8
-	Artikkel 9
-	Artikkel 10
-	Artikkel 11
Artikkel 5	Artikkel 12
Artikkel 6	Artikkel 13
Artikkel 9	Artikkel 14
Artikkel 12	Artikli 15 lõige 1
Artikkel 12	Artikkel 16

Määrus (EL) nr 1053/2013	Käesolev määrus
-	Artikkel 17
Artiklid 10 ja 11	Artikkel 18
Artikkel 13	Artikkel 19
Artiklid 14 ja 15	Artikkel 20
Artikkel 16	Artikkel 21
	Artikkel 22
-	Artikkel 23
-	Artikkel 24
Artikkel 20	Artikkel 25
	Artikkel 26
Artikkel 22	Artikkel 27
Artikkel 19	-
Artikkel 17	Artikkel 28
Artikkel 18	Artikkel 29
Artikkel 21	Artikkel 30
Artikkel 23	Artikkel 31
Artikkel 23	Artikkel 32
Artikkel 24	Artikkel 33